

USİAD

YIL : 14
SAYI : 60
MART 2013

BİLDİREN

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

2012 YILI ENERJİ FATURASI 60 MİLYAR DOLAR

Enerji ve Su Politikaları Uzmanı Dursun YILDIZ:

**“Ulusal Enerji Stratejisinin Olmayışı
Doğalgaza Bağımlı Hale Getirdi”**

Prof. Dr. Cihan DURA: Dış Açığın Asıl Sebebi Nedir

Vizyon Bilgi Teknolojileri

BİLGİ İŞLEM DOSTUNUZDAN
PROFESYONEL ÇÖZÜMLER

Her türlü bilgi işlem projenize donanım, yazılım ve hizmetlerimiz hakkında bilgi almadan başlamayın!

hizmetlerimiz hakkında,
detaylı bilgi almak için, lütfen bizi arayınız...

0 216 577 69 21

www.vbt.com.tr

Qualified Partner

İSTANBUL Merkez Ofis
Eski Üsküdar Yolu Cad.
Bodur İş Merkezi No:8 Kat:3
D:11 34752 İçerenköy - İstanbul

Telefon +90 216 577 69 21 PBX
Faks +90 216 577 69 25

ANKARA Şube
Çetin Emeç Caddesi 6. Cadde 64/ 9
Öveçler Çankaya / Ankara

Telefon +90 312 472 12 52 - 53 PBX
Faks +90 312 472 12 54

ADANA Şube
Cemalpaşa Mah. Fuzuli Cad.
Galleria İş Merkezi No: 364
Seyhan / Adana

Telefon +90 322 454 12 95

KOCAELİ Şube
Kocaeli Üni. Tekn. Geliştirme Bölgesi Vatan
Cad. No.83 D-5
Yeniköy, Başiskele / Kocaeli

Telefon : +90 262 341 41 21

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları,
tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**,
25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek
çalışmalarını sürdürecektir.

Demirciler Sitesi 9. Cadde No: 63 Zeytinburnu - İSTANBUL
Tel: +90 212 547 08 77 (pbx) Faks: +90 212 558 73 57
www.peteklimited.com.tr

PETEK İNŞAAT

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmış olursunuz.

Peki nedir bu inceelikler...

Ulaő Polistren'in dış cephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemeliğe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 14 Sayı: 60 MART 2013
E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ISSN 1304-0464

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ

ADINA SAHİBİ:
Fevzi DURGUN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Samim UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni
Şenol ÇARIK

Editör
Deniz TOPRAK

Görsel Yönetmen
Deniz TOPRAK

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:

Keskin Kalem Sok. Esen Apt. No. 6/6
Esentepe- Şişli -İstanbul
Tel: (0 212) 217 36 48
Faks: (0 212) 217 36 50
e-posta: iletisim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)

Prof. Dr. Alpaşlan Işıklı
Doç. Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Prof. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu
Mete Akyol
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden

USİAD Denizli Şube:

Saltak Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:

5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde
gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklam-
lardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.

8
KAPAK

Enerji ve Su Politikaları Uzmanı Dursun YILDIZ:
"Ulusal Enerji Stratejisinin Olmayışı
Doğalgaza Bağımlı Hale Getirdi"

11

HABER

2012 Yılı Enerji Faturamız:
60 Milyar Dolar

18

MAKALE

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI:
Kürt Sorunu Toprak Devrimiyle
Çözülebilir

24

HABER

İbrahim GÖKÇÜOĞLU:
"2012 Yılında Sanayideki
İstihdam Artışı Oldukça Düşük
Kalmıştır"

16

MAKALE

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA
Sudan'da Toprak Gaspi

22

HABER

TİM Başkanı Büyükekeşi:
"Şubat ayında ihracat
yüzde 5,6 arttı"

28

MAKALE

Av. İsmail ALTAY
6102 Sayılı TTK'da Anonim
Şirket Yönetim Kurulu-2

12

Prof. Dr. Cihan DURA
Dış Açığın Asıl Sebebi Nedir

18 Mart Çanakkale Zaferini kutluyor

Şehitlerimizi saygı ve şükranla anıyoruz.

USİAD

fevzi.durgun@usiad.net

BASINDAN SİZLERE

Değerli dostlar,

2013 yılının ilk iki ayını geride bıraktık. Gerek ülkemiz gerekse de dünya ekonomisi için olumlu gelişmelerin pek fazla yaşanmadığını görüyoruz. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın geçtiğimiz günlerde yapmış olduğu "Kriz henüz bitmedi" açıklaması, finansal piyasalarda birkaç aydır süren sakin ortamın ne kadar süreceği konusunda bir belirsizlik işareti olarak görülmektedir. Pansuman çözümlerle, sorunların ortadan kaldırılması yerine ötelenmesi çabalarıyla dönen bu çarkta bizi nasıl günler beklediğini, bitmek bilmeyen krizin önümüzdeki süreçte hangi boyutlara taşınacağını hep birlikte göreceğiz.

Avro bölgesinin 2013'te ikinci yıl üst üste daralacağı tahmininden de hareketle acilen ekonomik tedbirler alınması ve yeni pazarlara açılma zorunluluğu karşımızda durmaktadır diye düşünüyorum.

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı Mehmet Büyükekşi, Şubat ayında ihracatımızın geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,6 artışla 11 milyar 692 milyon dolar olarak gerçekleştiğini açıkladı. Son 12 aylık ihracatın da yüzde 11,82 artışla 153 milyar 640 milyon dolara yükseldiğine işaret etti. Bu rakamlar olumlu bir gelişmedir ancak, TİM Başkanı'nın açıklamasında dikkat çekilmesi gereken bazı noktalar bulunmaktadır. 2012 yılının zor bir yıl olduğuna dikkat çeken Büyükekşi, büyümenin 4. çeyrekte zayıfladığını ve ihracatçılarımızın karlılıklarının son yıllarda giderek azaldığını vurguluyor. İhracatçılarımızın dış pazarda rekabetçi fiyat sunamamaktan yakındıkları ise bir gerçek. Nitekim TİM'in anketinde de yılın son çeyreğinde girdi maliyetlerinin arttığını belirten ihracatçı firmaların oranının yüzde 62'ye çıktığı görülüyor. İhracatçılarımızın yaklaşık yarısının ise kârlılık düzeyinin azaldığını söylemesi ve artan finans-

man ihtiyacı da durumun hangi boyutta olduğunu gözler önüne seriyor.

Ekonomimizin motoru olan ihracatımızın desteklenmesi bugün her zamankinden daha büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizin bugünlerde bir diğer önemli gündem maddesi sözde açılım ve anayasa tartışmalarıdır. Bu gelişmeleri kaygıyla izlemekteyiz. Çözüm olarak sunulan ve barış getireceği söylenen pazarlıklarla birlikte ortaya atılan yeni Anayasa sürecinin maalesef ülkemizi bölünmeye götüreceği endişesini taşımaktayız. Yine birliğimizi sağlayan Türklük kavramına ve Atatürk'ün altı okundan birisi olan Milliyetçiliğe yönelik başlatılan saldırı kampanyası da üzüntü vericidir. Milliyetçilik ırkçılık, bölücülük değil, birleştiren ve yurttaşımızı kulluktan birey olmaya, cumhuriyetin yurttaşı olmaya götüren bir kavramın adıdır. Bu tartışmalar ve ulus bilincinin ayaklar altına alınmaya çalışılması kabul edilemez. Bu kapsamda ülkemizin dört bir yanında sürdürülen ve binlerce kişiyle buluşan Milli Anayasa Forumları'nın önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır.

İçerisinde bulunduğumuz ay bağımsızlığımız ve devrim tarihimiz açısından da birçok önemli günü barındırmaktadır. 3 Mart 1924, Hilafetin Kaldırılışı ve Tehvid-i Tedrisat Kanunu'nun Kabulü, 12 Mart 1921, İstiklal Marşı'nın TBMM'de Kabulü, 18 Mart 1915, bağımsızlığımız ve sömürge olmama yolundaki en büyük zaferlerimizden, mazlum milletler coğrafyasına büyük bir esin ve ışık veren Çanakkale Zaferimiz...

Emperyalizme karşı verdiğimiz bu büyük zaferi kutluyor, tüm şehitlerimizi bir kez daha şükran ve saygıyla anıyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Fevzi Durgun

Enerji ve Su Politikaları Uzmanı Dursun YILDIZ:

“Ulusal Enerji Stratejisinin Olmayışı Doğalgaza Bağımlı Hale Getirdi”

SÖYLEŞİ: Şenol Çarık

Dergimizin bu sayısında Su Politikaları Uzmanı Dursun Yıldız ile ulusal enerji stratejisini, enerjide dışa bağımlılığı, öz kaynaklarımızı ve nükleer enerjiyi konuştuk. Yıldız, tükettiğimiz enerjinin yüzde 75'inin ithal olduğunun altını çizerken sebebinin ise ulusal enerji stratejisinin olmamasına bağlıdır.

Enerjide dışa bağımlı bir ülkeyiz. Bu hep dile getiriliyor. Ancak, biraz açabilir miyiz bu konuyu. Yani, bugün dışarıdan satın aldığımız enerji kaynakları nelerdir?

Türkiye Genel Enerji konusunda net ithalatçı bir ülke. Tükettiğimiz enerjinin %75'inde dışa bağımlıyız. Birincil enerji tüketimimizin ancak %25'ini yerli üretimle karşılayabiliyoruz. Dışarıdan daha çok ham petrol, doğalgaz, sıvılaştırılmış doğal gaz, linyit ve taş kömürü satın alıyoruz.

Bu kaynaklar hangi alanlarda ve nasıl kullanılmaktadır?

Bu kaynaklar enerji üretimi alanında kullanılıyor. Bunların arasından ithal edilen doğalgazın %50'si elektrik üretiminde, %25'i Sanayide diğer dörtte birlik bölümü ise Konutta kullanılıyor. Petrol'ün %65'i de ulaşım sektöründe kullanılıyor. Taşkömürü ise demir çelik endüstrisi yüksek fırınlarında kullanılıyor.

Bu tablonun ortaya çıkmasındaki etkenler nelerdir?

Türkiye'nin enerji üretimi konusunda doğalgaz'a çok büyük oranda bağlı duruma gelmesinin en temel nedeni geçmişte bir ulusal enerji

stratejisinin olmayışıdır. Bu tablo bundan 20 sene önce yerli kaynaklarımız yerine doğalgaza ağırlık veren enerji politikasının sonucudur.

Öz kaynaklarımız kendi talebimizi karşılayabilecek potansiyele sahip midir?

Türkiye’de genel enerji açısından bakarsak üretilen yerli petrol, tüketimimizin sadece %8’ini karşılıyor. Doğalgaz da yerli üretim çok düşük. Bu iki konuda şimdilik tam ithalatçiyız. Ancak Elektrik Enerjisi üretiminde yerli kaynaklarımızı devreye alarak talebimizin önemli bir bölümünü karşılayabiliriz. Aslında burada karıştırılan bir konuya açıklık getirmek gerek. Türkiye sadece tek bir yerli enerji kaynağını örneğin sadece su kaynaklarını geliştirerek sorunu çözemez. Kaynak çeşitliliği gerek. Türkiye’de kimse doğalgaz’dan enerji üretilmesin diyemez. Ancak doğalgaza ulusal güvenliğimizi tehdit edecek kadar bağımlı olmamızı da kimse savunamaz. Enerjide kaynak çeşitliliği ve ithalat yapılan ülke çeşitliliği çok önem taşır. Kaynak çeşitliliğine teknik olarak, sistemlerin işletme koşullarındaki farklılık nedeniyle mecburuz. Diğerine ise enerji güvenliğimiz açısından mecburuz.

Peki, ithalatı azaltma şansımız yok mudur?

Elektrik enerjisinin yaklaşık yarısını sanayi tüketiyor. Yapılan araştırmalar sanayimizde % 20 enerji verimliliği potansiyeli olduğunu ortaya koydu. Bu sanayide kullanılan enerjiyi kalıcı olarak beşte bir oranında azaltabiliriz demek. Enerjiyi daha verimli kullanarak ve Öz kaynaklarımızın akılcı bir

şekilde geliştirilmesine öncelik vererek ithalatı azaltabiliriz. Aslında İthalatı belirli bir seviyeye çektikten sonra üretim ekonomisi ile dış ticaretimizi geliştirip cari açığa enerjinin getirdiği yükü de azaltmak mümkün. Tabii ki bu durumda üretim ekonomisine geçilmesi ve inovasyonun desteklenmesi gerekir.

Alternatif enerji kaynakları var mıdır?

Ülkemiz için en önemli alternatif enerji kaynakları

Güneş, su, rüzgar, jeotermal, biyoyakıtlar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Bunun yanı sıra kaya gazı gibi klasik olmayan hidrokarbon rezervlerine de sahibiz. Ancak, bu kaynakların ilk yatırım maliyetleri ve birim enerji üretim maliyetleri şimdilik yüksek. Özellikle güneşte birim maliyet hızla düşüyor. Teknoloji de geliyor. Bu süreci dikkatli takip etmek zorundayız. Türkiye güneş enerjisinde inovasyon trenini kaçırmamalıdır.

Türkiye’nin yenilenebilir enerji kaynakları kullanımı

hangi seviyededir?

Bu soruya doğru yanıt verebilmek için yenilenebilir enerji kaynağı potansiyelimizin daha sağlıklı bir şekilde tespit edilmiş olması gerekiyor. Teknolojinin sağladığı olanaklarla yeraltı ve yerüstü enerji potansiyelimizin envanteri yeniden çıkartılmalı. Bence teknik ve ekonomik olarak geliştirilebilir. Hidroelektrik enerji potansiyelimizin sadece % 35’ini kullanıyoruz. Rüzgar ve güneşte daha işin çok başındayız, jeotermal enerji’nin %35’ini jeotermal elektriğin ise % 15’ini kullanıyoruz. Bu alanda daha yapılacak çok işimiz var.

Tüm yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızı bugünkü kapasite kullanım oranlarına göre geliştirebilseydik, teorik olarak bugünkü elektrik üretimimizin üç katını üretebilirdik. Ancak bu teorik bir yaklaşım ve şimdilik ekonomik değil. Hangi dönem içinde ekonomik olur belli değil. Enerji üretiminde üç sınır şartınız var. Birisi teknik diğeri ekonomik diğeri de doğal çevre etkisi. Bu üç şartın üçü de üretim yapabilmek için uygun ve karşılanmış olmalı.

Gündemde olan bir diğer konu da ülkemizde artan enerji talebine karşılık nükleer santral kurma projesi; bu konudaki düşünceleriniz nelerdir? Sizce nükleer enerji Türkiye için zorunlu mudur?

Nükleer Santraller Türkiye Enerji Stratejisinde öncelikli sırada değildir. Türkiye Nükleer santraller kurmakta değil yerli ve yenilenebilir kaynaklarını geliştirmekte geç kaldı. Enerji politikasında öncelik yerli ve yenilenebilir kaynaklar olmalıdır.

Türkiye'nin nükleer santralden üreteceği enerjiden daha çok Nükleer enerji teknolojisine ihtiyacı vardı. Nükleer santrallerin sosyal maliyetleri çok yüksek. Bu nedenle bu karar ekonomik olmaktan daha çok stratejik bir tercih olur.

Dünyada tablo nasıl? Enerji kaynaklarının şu anki mevcut durumu hakkında bizlere bilgi verebilir misiniz?

Dünyadaki tablo oldukça dumanlı. Çünkü dünyadaki enerjinin %87'si fosil yakıtlardan üretiliyor. Bunun içinde petrol % 33 doğalgaz % 24 Kömür ise % 30'luk bir paya sahip. Nükleer enerjinin payı ise %4,5 geriye kalan da yenilenebilir kaynaklar. Yenilenebilir enerji kaynakları teşvik ediliyor. Ancak istatistikler dünyadaki kömür santrallerinin artmakta olduğunu ortaya koyuyor.

Özellikle gelişmekte olan ülkeler enerji güvenlikleri için çevre kaygısı taşıyor. Çin ve Hindistan bunlara örnek.

Pekin'de 1 ay önce hava kirliliği normalin 40 kat üstüne çıkarak rekor kırdı.

Bulgaristan'da elektrik zammı hükümet düşürdü. Peki, bu elektrik zammının oranı hükümeti düşürecek kadar fazla mıydı, başka faktörlerin etkisi ne ölçüdeydi?

Bulgaristan'da elektrik dağıtımını üç yabancı firmaya verilerek özelleştirildi. Bundan sonra bir ay içinde yapılan yüzde 50 zam halkı sokağa döktü. Bulgaristan'da halk sosyalist rejim döneminden temel ihtiyaç maddelerini ücretsiz veya çok düşük ücretlerle tüketmeye alışmış. Düşük ücretler ve Bulgaristan'ın geçmişine göre çok büyük olan bu zamlar sosyal patlama yarattı.

Bütün bu anlattıklarınızı dikkate alarak Türkiye enerjide önümüzdeki süreçte sizce hangi politikaları izlemelidir? Yatırım alanları sizce neler ve nasıl olmalıdır?

Türkiye'nin enerji alanına vereceği destek uluslararası anlaşmalara attığı imzalarla kısıtlanmış durumda. Bunu yenilenebilir enerji üretiminde kullanılan yerli enerji ekipmanına "dolaylı yoldan teşvik" verebilmesinden de anlıyoruz. Bu nedenle izleyebileceği politikalar dengeleri iyi gözetilen ve gri alanlardaki boşlukları yakalayan politikalar olabilir. Bunun için Türkiye önce önümüzdeki 25 yılda içteki gelişme hedeflerini, uluslararası alanda enerji oyunundaki değişimi ve teknolojiye ilerlemeleri dikkate alarak bir enerji stratejisi belirlemeli. Diğer taraftan da yenilenebilir enerji alanında diğer ülkelerin kısa sürede enerji çöplüğüne dönecek bir pazarı olmamalıdır.

Bunun için yenilenebilir enerji alanında AR-GE seferberliği ilan etmelidir.

Son olarak neler söylemek isterseniz?

Dünyanın ve Türkiye'nin geleceğinde Su ve Enerji güvenliği kilit rol oynayacak. Bu kaynaklar son dönemde daha çok birbirine bağlı duruma geldi. Bu nedenle birlikte

ele alınmalı.

Enerjide bugün alınacak olan kararlar Türkiye'nin geleceğini belirleyecek. Bu nedenle çok önemli.

Türkiye yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının potansiyelini daha detaylı araştırmalı. Daha önce belirlenen potansiyel o dönemin teknolojisine göre "teknik ve ekonomik açıdan geliştirilebilir" olan potansiyeldi. Şimdi teknolojinin gelişmesi ile daha önce ekonomik olmayan kaynaklar ekonomik duruma geldi. Teknolojinin gelişmesi sürüyor. Bunu dikkate alarak Stratejik Enerji Planları ve Öngörülerini yapmak zorundayız. Dış politikada ise ABD'nin geliştirdiği Kaya Gazı teknolojisi ve Enerji tarımı ile gelecek 10 sene içinde enerji oyununu değiştireceğini görmemiz gerekiyor. ABD enerjide dışa bağımlılıktan petrol ihraç eder bir ülke olduğunda dünyada enerji kartları yeniden dağıtılacak. Doğu Akdeniz'de yeni enerji oyuncuları ortaya çıkacak. Orta Asya'nın enerji jeopolitiğindeki önemi artmaya devam edecek. Enerji üretimi daha çok suya bağımlı duruma gelecek.

Kısaca dünyanın su ve enerji gündemi önümüzdeki dönemde daha yoğun olacak. Enerjide dışa bağımlı ama enerji hatları köprüsü olan bir ülke olarak hazırlıklı olmalıyız.

2012 Yılı Enerji Faturamız: 60 Milyar Dolar

2002 yılında 9 milyar dolar olan enerji faturamız 2012'de 60 milyar dolara çıktı. TÜİK verilerine göre Türkiye, enerji ithalatı için geçen yıl 60 milyar 113 milyon dolar ödedi. IMF'ye göre bu rakam 2017 yılında 70 milyar doları geçecek.

TÜİK verilerinden yapılan derlemeye göre, geçen yıl yaklaşık 237 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı Türkiye'de, bunun yaklaşık 4'te biri, 60,1 milyar doları enerji için ödendi.

Böylece Türkiye'nin enerji faturası 2012 yılında 2011 yılında gerçekleşen 54,1 milyar dolarlık rakama kıyasla yüzde 11,1 artmış oldu.

Türkiye'nin ithal enerji faturası küresel krizin etkisiyle ekonomide ciddi bir daralma yaşanan 2009 yılında 29 milyar 905 milyon dolara gerilemişti. Krizden çıkış yılı olan 2010'da hızla büyüyen bu rakam 38 milyar 497 milyon 229 bin dolara ulaşmıştı.

Türkiye'nin enerji faturası; 2008'de 48 milyar 281 milyon dolar, 2007'de 33 milyar 883 milyon dolar, 2006'da 28 milyar 859 milyon dolar, 2005'te 21 milyar 255 milyon dolar, 2004'te 14 milyar 407 milyon dolar, 2003'te 11 milyar 575 milyon dolar, 2002 yılında ise 9 milyar 203 milyon dolar olmuştu.

EN YÜKSEK FATURAYI AMERİKA ÖDEYECEK

Uluslararası Para Fonu (IMF) tahminlerine göre, Türkiye'nin enerji faturası

önümüzdeki bir kaç yılda 2012 yılına kıyasla düşük seyredecek olsa da, 2017'de 70 milyar doları aşacak.

IMF tahminlerinden yapılan derlemeye göre, Türkiye'nin bu yıl enerji faturası için cebinden 52 milyar 831 milyon dolar çıkacak. Ancak bu rakam yıllar içinde kademeli olarak yükselecek ve 2015'te yeniden 60 milyar doları geçecek.

Fonun projeksiyonlarına göre Türkiye enerji için 2017'de 73 milyar 178 milyon dolar ödeme yapacak.

2017'de enerji faturası en yüksek olması beklenen ülke ise Amerika. IMF'nin tahminlerine göre Amerika 2017'de enerji ithali için 446 milyar 432 milyon dolarlık ödeme yapacak. Amerika'yı bu konuda Japonya takip edecek. Japonya enerji ithalatı için 2017'de 240 milyar 719 milyon dolar ödeyecek. Japonya'yı ise sırasıyla 107 milyar 215 milyon dolar ile Kore, 101 milyar 192 milyon dolarla da Hollanda'nın takip etmesi bekleniyor.

Dış Açığın Asıl Sebebi Nedir

Dış açık Türkiye'nin başta gelen sorunlarından biridir. AKP iktidarı ile birlikte, çok daha belirleyici ve kaygılandırıcı bir karakter kazanmıştır. Bu yazımda esas itibarıyla dış açığı belirleyen faktörler üzerinde duracak, bu kapsamda bir sentez denemesinde bulunacağım.

Prof. Dr. Cihan DURA

I) Dış Açık ve Anlamı

Bir ülke, diğer ülkelerle ekonomik ilişkileri dolayısıyla, bir yıl içinde elde ettiği döviz gelirleri toplamından daha fazla döviz harcaması yaparsa, fazla yaptığı harcamaya dış açık, diğer bir deyişle "cari açık"tır. Daha somut olarak ifade edersek, örneğin Türkiye 2012 yıl boyunca çeşitli dış işlemlerinden döviz geliri elde etti. Ancak, aynı yıl boyunca döviz harcaması da yaptı. Tabii, bunların kaydı tutuluyor. Yıl sonunda bakılıyor ki toplam döviz gelirinden daha fazla döviz harcaması yapılmış. Bu durumda döviz geliri (G) ile döviz harcaması (H) arasındaki, harcamaya lehine olan fark dış açık (a) adını alıyor: $H - D = a$. Şimdi diyeceksiniz ki, bir ülke nasıl olur da gelirinden daha fazla harcamaya yapabilir? Yanıtı

gayet basit: Örneğin, yabancı ülkelere borçlanıyor veya mevcut döviz rezervlerini kullanıyor.

Türkiye'nin son 10 yıldaki birikimli (kümülatif) cari açığı 344 milyar dolardır. Demek ki ekonomi ortalama olarak her yıl 34,4 milyar dolar açık vermiş. 2012 yılı açığı yaklaşık 50 milyar dolardır. Dış açığın GSMH'ya oranı yüzde 7'dir. Bu veri esas alınınca, Türkiye'nin dünyada en fazla dış açık veren ülkelerden biri olduğu görülür. Bu düzeyde bir açık "sürdürülemez" olarak niteleniyor. Bir insan düşünün, aylık gelirinden fazla harcamaya yapıyor, nasıl oluyor bu? Tabii borçlanıyor, tasarruflarını eritiyor veya sahip olduğu aktifleri satıyor. Yani kaynak kaybediyor. Bu bir ülke için de böyledir, dış açık "Türkiye'nin kaynak kaybı"dır. Türkiye AKP iktidarı boyunca, sürekli ve büyük miktarlarda kaynak kaybına uğramıştır, tabii bizim kaybımız diğer ülkeler açısından kaynak kazancı anlamına geliyor. AKP iktidarı Türkiye'yi yi borçlandırmıştır, rezervlerden harcamıştır; ülkenin fabrikalarını, işletmelerini, tesislerini, bankalarını, topraklarını yabancılara satmıştır.

II) Türkiye Neden Dış Açık Veriyor?

Evet, neden cari açık (dış açık) veriyoruz? Bu can alıcı soruya literatür, genel olarak şu yanıtı veriyor: Çünkü yurt dışına kâr transferleri, borç faizi ödemeleri yapılıyor. Çünkü enerjide dışa bağımlıyız. Döviz kuru düşük olduğundan dış rekabette zayıf kalıyoruz. Yurt dışından,

sattığımızdan daha fazla mal ithal ediyoruz.

a) Türkiye'de yıllardır kârlı işletmeler, bankalar, kamu altyapı yatırımları yabancılara satılıyor. Bunlar kendi ülkelerine kâr transferi yapıyor. Transferler her yıl 5-6 milyar doları buluyor. İşte taze bir örnek: Halk Bankası'nın halka arz edilen hisselerinin yüzde 80'inin yabancıya satılması... İyi yaptınız, bugün gelir elde ettiniz ama, iş burada bitti mi sanıyorsunuz? Yarın Halk Bankası'nın yabancı hisseler karşılığı kadar kârı döviz harcaması olarak dışarıya gidecek. Bugün cari açık azaldı, peki yarın? Yarın cari açık artacak, büyüerek devam edecek. Atatürk'ü hiç okumamışsınız, bakın ne diyor: Yalnız ufku değil, ufkun ötesini de görmek lazım.

b) Dış açığın bir sebebi de borç faizi ödemeleridir. 320 milyar doları bulan dış borçlarımız için her yıl yabancılara faiz ödemesi yapıyoruz. Cari açığın finansmanı için alınan dış borçlara Türkiye ortalama yılda 10 milyar dolar faiz ödüyor. Bu ödemeler de cari açığın artmasına sebep oluyor. Yani "cari açık kendi kendini besleyen bir sürece dönüşüyor."

c) Cari açığın yüzde 70'i enerji kaynaklı... Uzun yıllardan beri, dışa bağımlılık yaratan bir enerji politikamız var; yapısal, kronikleşmiş bir sorun bu. Doğal gaz kullanan sanayi ve elektrik santrallerimiz, enerji faturasını yükseltiyor. İthalat faturası 44 milyar doların üzerinde. Üretim politikamız da ithalata bağımlılıkla mâlul... Sonuçta dış ticaret açığını düşüremiyoruz. Bir araştırmaya

göre Türkiye'nin enerjide 2009 yılı itibariye ithalata bağımlılık oranları şöyle: Katı yakıtlarda %41.2, petrolde %92.3, doğalgazda %98... Genel olarak %71.4.

d) Döviz kurumuz, denge kur seviyesinin altında. Merkez Bankası, dalgalı kur sistemi geçerli olmasına rağmen çeşitli yollarla kura müdahalelerde bulunuyor. Bilindiği gibi döviz kuru; işgücü maliyeti, piyasa büyüklüğü (GSMH) ve dışa açıklık ile birlikte, uluslararası rekabet gücü analizlerinde üzerinde en çok durulan faktörler arasındadır. Döviz kurunun, rekabet gücü üzerindeki etkisi pozitif veya negatif olabiliyor. Üstat iktisatçımız Esfender Korkmaz'a göre Türkiye'de negatif etki baskın: Yaptığı bir hesaba göre "Türk Lirası Dolar'a göre yüzde 19 daha değerli..." Bu da Türkiye ekonomisinin diğer ülkelerle rekabetine önemli bir engel teşkil ediyor. Sorun gerçekçi kur sorunudur. Döviz kuru gerçekçi olmadığı zaman, üretimde ithal girdilerine ağırlık verilir. Piyasayı ithal malları işgal eder. Üretim ihmal edilir, büyüme düşer. Döviz açığı genişler, dış açık artar.

e) Dünyada her olgunun bir sebebi vardır, ancak her olgu da, sırasında kendisi bir sebep haline gelir; bizzat kendisi başka olgulara yol açar, ya da onları etkiler. Türkiye'nin cari açığının sebeplerini gördük. Peki, cari açıktaki değişimler hangi etkilere yol açar? Çok kısaca buna da değinelim: Dış açık artarsa, ülkenin döviz rezervlerinin azalması veya dış borçlarının artması sonucu ile karşılaşabiliriz. Buna karşılık hükümetler cari açığın artmasını engellemek, açığı küçültmek isteyebilir. Bu durumda ithalat daraltılır, ekonomi yavaşlar, üretim azalır, işsizlik artar, ithal vergileri kanalıyla bütçe açığı büyür. Cari açıktaki artış, dış borçta artışla atbaşı gidebilir. Yabancı ülkelere kaynak aktarımı olur. Türkiye'de bunlar olmuştur, olmaktadır.

III) Dış Açıkla İlgili Diğer Gelişmeler

Son aylarda dış açıkla ilgili olarak dikkat çekici başka gelişmelere de tanık olduk. Bunlarla ilgili, basından derlediğim

önemli hususları, bazı katkılarımla aşağıda sunuyorum.

a) Ülkenin kapıları neoliberalizm dayatmasına ardına kadar açılalı, Türkiye, genel olarak, "üretmeyen- tüketen" bir toplum haline geldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı makul seviyelerin hayli altında (2010'da %61, 2011'de %56, 2012'de %63) bulunuyor. Başta Moody's ve Stand and Poor's olmak üzere, kredi derecelendirme kuruluşları cari açık konusunda uyarıyor: "Türkiye'de kıyamet koparsa, cari açıktan kopar." Ancak şöyle bir görüş de var: Türkiye'de bir süre daha "cari açık kaynaklı kriz" çıkmaz. Çünkü görünmeyen bir el var. O el, kriz çıksın istemiyor! Türkiye'den 1 milyar dolar çıkınca, bir hafta içerisinde Merkez Bankası kayıtlarında 1 milyar dolarlık artış oluyor. Bu ilginç gözlem, ekonomistler arasında bazı komploteorilerinin de ileri sürülmesine kaynak oldu.

Söz konusu teorilere göre Türkiye'de ekonomik kriz, her zaman hükümet götürmüştür. Ancak bu defa işin içinde Amerika var ve süper güç dünya coğrafyasında hedeflediği şekillenme bitmeden, AKP hükümetinin gitmesini istemiyor. Bir yazarımızın konuyla ilgili açıklaması şöyle: Referans para birimi olan Dolar girdiği ülkede her şey güllük gülistanlıkmiş gibi bir etki yaratır, ta ki ülkeden

çıkana kadar. Öte yandan, İran Türkiye'den garip bir şekilde altın ithal etmeye başladı. Arap ülkelerinden fon adı altında ülkemize tuhaf para girişleri gerçekleşiyor. En önemlisi, Amerikan finans şirketleri Türkiye'yi desteklemeye devam ediyor. İşte bütün bu faktörler şimdilik Dolar'ı baskı altında tutuyor. Özelleştirme yoluyla yabancılara satılan şirketler de her yıl büyük miktarlarda parayı kâr transferi şeklinde ülkelerine yolluyorlar. Ve bu para çıkışına rağmen Türkiye'de cari açık, hâlâ krize dönüşmüyor. Bu durumda, biri "komploteorilerinde gerçek payı var" dese, yanlış mı demiş olur?

b) İkinci ilginç olay durup dururken başlayan altın "ihracat"ı... Türkiye İran'dan yaptığı enerji ithalatının bedelini, Amerikan ambargosu nedeniyle dövizle ödeyemiyor. Çıkış yolu olarak, İran'a altın ihracatı yapıyor. Aslında bu, ihracat değil, bir dış ödeme... Tabii, ihracat artmış gibi görüldüğünden, dış ticaret açığı, olduğundan daha düşük hesaplanıyor. Bir örnek vermek gerekirse, 2012 yılının ilk 8 ayı ihracatı 100 milyar dolar ve bunun 10 milyar doları altın ihracatı... Dolayısıyla –ayrıca bir kayıt düşülmediyse- cari açık da 10 milyar dolar eksik görünüyor. Eğer ödeme döviz olarak yapılıysaydı, dış açık gerçek ne ise,

onu yansıttı.

c) Üçüncü gelişme Fitch'in not yükseltmesinin döviz girişini artırması ve bununla cari açık arasındaki ilişki... Fitch, hatırlanacağı gibi Türkiye'nin kredi notunu bir basamak artırarak "yatırım yapılabilir" düzeye çıkardı. Peki, bu işlem ekonomiyeye ne sağlayacaktır? "Yatırım" deyince, esas itibarıyla yabancıların ülkeye döviz getirip fabrika kurmaları anlaşılır. Oysa fiiliyatta söz konusu olan yatırım, "sermaye hareketidir." Bunun içinde fabrika kurmak da vardır ama, çoğu hisse senedi, bono yatırımdır. Bu sonunculara eskiden "plasman" denirdi. Ne yazık ki bu terim -küreselleşme ve yeni liberalizm şamataları arasında- unutturuldu, hasıraltı edildi.

Fitch'in not artışından beklenen gelişme, kuşkusuz sermaye girişinin hızlanmasıdır. Bu durumda döviz ucuzlayacaktır. Nitekim öyle oldu, döviz kuru 1.80'in altına, 1.76'ya kadar düştü. Bu ise, ithalatı daha cazip hale getirecek, buna karşılık ihracatçının rekabet gücünü zayıflayacaktır. Şu da bir gerçek ki Türkiye'ye sermaye hareketi ile cari açığın (döviz açığının) çok üzerinde döviz giriyor. Bundan böyle, daha fazla girecektir. Ne var ki bu döviz "kalıcı değil, pahalı ve misafir döviz"dir. 2012'nin Ocak-Ağustos ayları arasında bizim cari açığımızı (döviz açığını) kapatmak için gerekli döviz 36 milyar dolar iken, ülkeye 53 milyar dolar döviz girdi. Gelen dövizin fazlası Merkez Bankası ile diğer bankaların rezervinde duruyor. 6.8 milyar dolar gibi hayli ufak bir kısmı ise, doğrudan yabancı sermaye olarak adlandırılan, faiz için gelmeyen dövizdir, reel yatırımdır. Geri kalanı dövizden para kazanmak için gelen dövizdir. Oysa bir

ekonomi "ariyet" döviz ile yürüyemez, gelişemez. Önemli olan reel yatırımdır, üretilir. Gelen dövizler ancak yatırıma giderse, üretilmeye giderse ülkeye yarar sağlar. Ne var ki Türkiye'de olan, bu değildir.

Sonuç olarak:

-Dış açığın belirleyicilerin-

talebin, liberal politikalarla geniş ölçüde teşvik edildiği bir gerçektir.

-Ancak, diyebilirim ki bütün bunların ötesinde, dış açığın asıl sebebi dünya ölçeğinde, zengin ülkeler lehine işleyen, Türkiye'nin de kurbanı olduğu bir tutsaklaştırma mekanizmasıdır. Şöyle ki Türkiye'ye önce Neoliberalizm dayatıldı, bu çerçevede serbest mübadele kabul ettirildi. İthalat arttı, sanayileşme durdu (rekabet gücü, döviz kuru, tüketici tercihi, dış bağımlılıkta ülke aleyhine oluşumlar). Ülke mali bakımdan sıkıntıya düşünce dış borçlanma (faiz ödemelerinin artması) ve özelleştirmeler başladı. Özelleştirmelerle ülkenin fabrikaları, bankaları, limanları yabancılarımıza satıldı (kâr transferlerinin başlaması ve artması). Küresel şirketler yabancı sermaye yoluyla da ülkeye girmeye başladı (yeni kâr transferleri, sanayileşmenin durması). En sonra bir üretim faktörü olan ülke toprakları da satış listesine girdi.

Tutsaklaştırma mekanizması bu işleyişi ile dış dengeyi sürekli olarak Türkiye aleyhine çevirdi: Cari açık arttı, kronikleşti, yapısal hale geldi.

Kaynakça

Esfender Korkmaz, "Cari Açık Kansere Dönüştü (I)", Yeniçağ, 30.1. 2013.

Barış Sanlı, "Türkiye'de Enerjide Dışa Bağımlılık ve Risk İncelemesi", <http://www.barissanli.com/calismalar/2011/bsanli-arz-risk.pdf> (20.2.2013)

Esfender Kokmaz, "Cari Açık Kader Değil", Yeniçağ, 13.9.2012; Tefik Güngör, "Kur Politikası Önemli", Dünya, 11.10.2012.

Remzi Özdemir, "Dolar Neden Yükselmüyor?" Yeniçağ, 8.9.2012.

Güngör Uras, "Notumuz Arttı, Gelen Dövizleri Ne yapacağız?" Milliyet, 6.11. 2012.

“Yumuşak İniş Süreci Paraşütsüz Atlamaya Dönüştü”

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, ekonomide son günlerde en çok tartışılan kavramlardan “yumuşak iniş” sürecinin “paraşütsüz atlamaya” döndüğünü söyledi. Önümüzdeki mart ayından itibaren iflas eden işyerlerinin sayısının artmasını beklediğini kaydeden Özdebir, “Çünkü mart ayında bir taraftan faiz, bir taraftan ara ödemeler oluyor.

OVP’de ‘Türkiye 4 büyür’ denildi. Ama ne oldu, şu anda yapılan tahminlere göre 2-2.5 arası bir büyümenin olması bekleniyor” diye konuştu. Türkiye ile sanayi üretiminin büyümesi arasındaki korelasyonun yüzde 95’in üzerinde olduğunu kaydeden Özdebir şunları söyledi: “

BİR YIL BOŞA GEÇTİ

Büyük bir ihtimalle son çeyrek büyümesi sıfır civarında gelecek. Türkiye’nin 2012 performansı büyüme olarak 2’ler civarında kalacak. OVP ile yüzde yüzlük bir sapma var. Yüzde 3’ler civarında ihracatın katkısını hesaplırsak, Türkiye 2012’de reel olarak negatif büyümüş olacaktı. Bir yılı boşa geçirdik. Para politikasında alınan kararların piyasalarda hissedilme süresi minimum yedi aydır. Zaten ikinci aydayız, bugün değiştirdik dese-

ler minimum dokuzuncu ay. Eski Merkez Bankası Başkanı’ndan şikayet ediyorduk ama o hiç olmazsa ara sıra dikleniyordu. Gelen gidene aratıyor. ‘Merkez bağımsızdır’ deyip ekonomi yönetimine karşı durabiliyordu.

“Merkez Bankası Başkanı 3x5 dedi. Bu neye göre ölçülüp kondu? Türkiye’nin bünyesi o ilaca uygun mu? İnsana bile ilacı verirken kilosuna göre belirleniyor” dedi.

HİSARCIKLIOĞLU KENARA ÇEKİLMELİ

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu’na “Kenara çekilip akil adam olarak rol almasını tercih ederim” tavsiyesinde bulunan Özdebir, “İnsanların kafasındaki projeleri gerçekleştirmesi için sekiz sene az değil. Rifat Bey’in yerinde olsaydım yeni yönetimin oluşumuna katkıda bulunup iyi bir ele teslim edilmesini sağlardım. Sonra TOBB’un temsil

Şimdi çok aşırı ürkek, aşırı temkinli davranan bir yönetim var. O da Türkiye’nin performansını kısıtlıyor.” Piyasalarda şu anda serbest düşüşün yaşandığını kaydeden Nurettin Özdemir,

edildiği yurtdışı görevleri bir müddet daha sürdürdükten sonra kenara çekilip akil adam olarak her zaman kendisine danışılacak şekilde rol almasını tercih ederdim.”

Sudan'da Toprak Gaspsı

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA

Türkiye'nin Sudan'da 5 milyon dekar arazi kiraladığını öğrendik. Bu işe Tarım Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) önderlik ediyormuş. 99 yıllığına kiralanan topraklar özel sektöre açılacaktı.

Devlet veya şirketler geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerde çok uzun süreler için toprak kiralyorlar veya satın alıyorlar, tarım ürünü veya petrol üretilip, ürünlerini de kendi ülkelerine gönderiyorlar. Bunlar arasında Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Kore, Japonya, Çin gibi ülkeler ve batılı şirketler başı çekiyor. Küresel ısınma ve petrolün tükeniyor olması artık görünür bir gerçek. Bu durum bazı şirket ve devletleri harekete geçiriyor.

Ülkemiz de her iki yönüyle bu olayın dışında değil. Örneğin 21 Mart 2011 tarihinde Bloomberg'de yayınlanan bir

habere göre Katar'dan Hassad Food adlı bir fon Türkiye'den ürün yetiştirmek ve hayvancılık yapmak üzere tarım arazisi satın almak istiyor. Hassad'ın Türk Hükümeti ile görüşmeler yapıldığı açıklandı. Hürriyet gazetesinde 18 Mart'ta yayınlanan aynı haberde Hassad yetkililerinin TİGEM'e (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü yani eski Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü) yönlendirildiği yazmıştı. Katar'lılara toprak satın almanın olmayacağı ancak 49 yıllığına kiralamanın söz konusu olabileceği de belirtilmiş! Bir gün önceki yayında ise Güney Kore ve Suudi Arabistan'ın Türkiye'den toprak almak konusunda istekleri belirtilmişti. Bu olayın nasıl geliştiğini bilmiyorum.

Türkiye'li iş adamları da Libya'da benzer işler peşinde koşuyorlardı. Libya'daki

değişiklikler sonrası bu olayın nasıl geliştiği konusunda bilgi sahibi değiliz.

Sudan'daki olay aslında toprak gaspsı (land grabbing) kavramı içinde düşünülmeli. Bu konuda halkımız içinde köksüz beklentiler yaratılmaya başlanmış. Meyveleri ucuza yiyeceğimiz falan zannediliyor. Tropik meyveler zaten dünya'da çok ucuza satılıyor. Bizde pahalı olmasının başka nedenleri var. Yatırımı yapacak olanlar sıradan halk değil iş adamları. Bunların da Türkiye'nin ucuz meyve yemesi gibi bir misyonu yok. Onlar için çok iyi olabilir, ama Türkiye halkı için bir şeylerin değişeceği yok. Yatırımcıların meyve yetiştireceğini de sanmam. Tarım Bakanlığı önce Türkiye tarım topraklarının yok olmasını, erozyonla aşınmasını önlemeye çalışmalı. Oradan gelecek

gıdaya bel bağlamak çok yanlış. Bu toprak kiralamanın müslüman Sudan halkına yardım gibi takdim edilmesi ise epeyce yanlış. Sudan'da 2009 yılındaki bir rapora göre aç olan insan oranı resmi istatistikler olarak %26 (Grain, Land Grabbing and the Global Food Crisis, 2009) Güney Sudan 2011'de bağımsız devlet olarak ayrıldığında Kuzey Sudan iyi topraklarının ve petrol gelirinin önemli bir kısmını kaybetmişti. Aç olanların oranı yükselmiş olmalı. Büyük şirketlerin daha verimli tarım yaptıkları bir aldatmadan ibaret. İstihdamın da çok düşük düzeylerde kalacağı dünya deneylerinden biliniyor. Endüstriyel tarımla bu toprakların kirlenileceği ise kesin. Türkiye Sudan'a yardım ederse toprak reformu yapılmasını salık vermeli ki bunu hiç beklemiyorum. İkincisi agro-ekolojik yöntemlere dayalı tarım teknikleri yaygınlaştırılmalı. Türkiye'nin bu konuda bir kapasitesi var. Bu konuda yardım edilebilir. Karşılığında da Türkiye'nin kazanacağı şeyler olabilir. Kazan-kazan formülü asıl budur. Yoksa Türkiye'li şirketlerin oraya yerleşmesi değil. Arazi gaspı Sudan halkının daha da açlığa gömülmesine yol açacaktır. Türkiye toplumu da yapılan bu toprak

gaspının kendisi ile ilgili bir şey olmadığını düşünmeli. İş adamları para kazanacak. O kadar.

Arazi gaspı halklar ve yerel toplulukların gıda egemenlikleri için ciddi bir tehdit. Dünya Bankası bu yeni arazi gaspına yardımcı olmak için yedi ilke yayınlamış. Hatta Birleşmiş Milletler Gıda Tarım örgütü FAO ile IFAD ve UNCTAD gibi kuruluşlar Dünya Bankasını desteklemişler. Bu ilkeler arasında çevreye zarar vermemek falan da varmış. Bunlar aslında işi meşrulaştırmak için ortaya atılan laflar. Hatırlarsınız özelleştirme furçası da başlarken, sermayenin tabana yayılmasından, kooperatiflerin de işe girmesinden söz etmişlerdi. Bunlara inanan veya inanmış görünen çok insan çıkmıştı. Sonunda ne olduğunu biliyoruz.

Gıda fiyatlarında başlayan hızlı artışlar arazi gaspı için iştahları arttırıyor. Bu arazileri ele geçiren şirketler ürünü, toprağı, doğayı kirleten, insanları işsiz bırakan endüstriyel tarım yöntemlerini kullanacaklardır. Bu soygun biran önce durdurulmalıdır. Bu soygundan en çok zarar göreceğülkelerden biri de Sudan'dır. Sudan'da insanlar açlıktan ölürken arazilerini başka ülke ve şirketlere

vermeye teşvik edilmektedir. Başta La Via Campesina, FIAN, Land Research Action Network, Grain olmak üzere yüzlerce kuruluş arazi gaspına 22 Nisan 2010'da yayınladıkları bir bildiri ile karşı çıktılar. İstekleri kısaca şöyle:

1. Araziler yerel toplulukların elinde kalmalı, eşitlik içinde toprak ve doğal kaynaklara ulaşımı için gerçek bir toprak reformu uygulanmalı.,

2. Tarımsal-çevresel ilkelere göre çalışan köylü, küçük üretici, balıkçı, çobanları kuvvetle desteklemek gerekir. Katılımcı araştırma ve eğitim programları desteklenerek küçük ölçekli gıda üreticileri herkes için bol, sağlıklı gıda üretmeliler.

3. Tarım ve ticaret politikalarını halkın katılabilmesi ve yararlanabilmesi amacıyla, gıda egemenliğine sahip çıkacak ve yerel, bölgesel pazarları destekleyecek şekilde düzenlemek gerekir.

4. Yerel halkın toprak, su ve biyoçeşitliliği denetlemesini sağlayacak şekilde, topluluk yönetimli gıda ve çiftçilik sistemleri desteklenmelidir. Şirket ve diğer güçlü aktörlerin (devlet veya özel) tarımsal, kıyı ve otlak alanlarını, ormanlar ve sulak alanları ellerine geçirmelerini engelleyecek zorunlu düzenlemeler sağlanmalıdır.

Kürt Sorunu Toprak Devrimiyle Çözülebilir

Türkiye, uzunca bir süreden beri, ayrılıkçı terör hareketinin ortaya çıkardığı ve adına kısaca "Kürt Sorunu", daha sonra da "Demokratik Açılım" denilen bir sorunla yatıyor ve kalkıyor. Ancak sorunu bir bütünsellik açısından ele alan irdelemeler yeterince yok.

açısından bakıldığında ise iki boyutu olduğu görülmektedir. Birincisi sınıfsal, ikincisi ise demokrasi boyutudur. Burada da toprak sorunu öne çıkmaktadır. İşin ağırlıklı, ancak çözüme kavuşturulması gereken yanı da budur.

KÜRESELLEŞ(TİR)ME İLE EMEK-SERMAYE ÇELİŞKİSİ UNUTTURULDU

Küreselleş(tir)me, reel sosyalizmin bunalıma girmesi ve çöküşü ile dünyanın tek

kutupluluğa dönüşmesi ve liberal-kapitalist sistemin başarısı olarak gündeme sokulan bir kavram. Bu kapsamda, liberal-kapitalizmin dünyanın eriştiği en mükemmel sistem olduğu ve tarihin sonu geldiği fikri pompalandı. Kapitalizm bir dünya dinine dönüştürüldü. Bu dönüştürme sürecinde, kimi bilim adamları, yazarlar ve siyasetçiler fonlandı. Çalışmalarla liberal-kapitalizmin üstünlüğü üzerine önemli düzeyde kültürel egemenlik de kuruldu. "İnsanların beyinlerini işgal

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI

Türkiye, uzunca bir süreden beri, ayrılıkçı terör hareketinin ortaya çıkardığı ve adına kısaca "Kürt Sorunu", daha sonra da "Demokratik Açılım" denilen bir sorunla yatıyor ve kalkıyor. Ancak sorunu bir bütünsellik açısından ele alan irdelemeler yeterince yok.

Bu bağlamda, Kürt sorununun öncelikle dış dinamikler ya da Küreselleştirme örtük adıyla saklanmaya çalışılan emperyal yeni-liberal politikalarıyla bağlantısını kurarak dile getirmek gerekiyor.

Kürt sorununa iç dinamikler

edebilirsiniz, kalpleri ve elleri de arkadan gelecektir” deyiş gerçekleştirdi.

İşin asıl garibi, Türkiye’de de olduğu üzere liberal sol(!) adı verilen yeni yaklaşımlar ortaya çıkarıldı. Emperyalizm ve emek-sermaye çelişkisine dayalı politikalar çağdışı ilan edildi. Bunlar emek-sermaye savaşımının bittiğini, toplumsal katmanlar arasında çelişkiler yerine etnisite, cinsiyet, çevre gibi etmenlerin önemi üzerinde durulmasını gündeme getirdiler.

Bu bağlamda, üniter devletlerin çökertilmesi, parçalanması ya da zaafa uğratılması uygulamaları devreye sokuldu. Kimi ülkelerin yerel özellik ve kültürleri de olabildiğince körüklendi. Yugoslavya’nın parçalanması bu şekilde gerçekleştirildi.

İçinde yaşadığımız günlerde, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ortaya çıkan bütün bölücü hareketlerde Batı’nın uyguladığı yeni-liberal politikaların payının olduğunu herkes ifade etmiyor mu?

Bu nedenle Kürt Sorunu da, daha çok üst yapısal sorunlar adı verilen konular kapsamında ele alınıyor, ancak sorunun temelini oluşturan alt yapı sorunlarının, daha açıkçası terör hareketinin

daha çok görüldüğü bölgelerde dirlikle doğrudan bağlantılı olan feodalitenin çözümlenmesi doğrultusunda önermeler ortalıkta gözüküyor. Bir başka deyişle konunun topraksız köylüler sorunu olduğu dile getirilmiyor, adeta saklanıyor.

KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNE KÜRT YOKSULLARI MÜDAHİL Mİ?

Kürt sorununun çözümünde, Kürt yoksullarının sendika, kooperatif gibi emek kitle örgütlerindeki temsilcileri devrede değildir. Topraksız köylüler, marabalar, kentlere yığılmış işsizler, boğaz tokluğuna çalışan işçiler, eğitim olanağı bulamamış gençler, kısaca Kürt yoksulları ortada gözüküyor. Daha da vahimi, onların ekonomik gereksinmelerine, özgürleşme süreçlerine, kısaca insanca yaşamalarına yönelik ekonomik düzenlemeler ortalıkta yoktur.

Kürt ayrılıkçı hareketinin ege-men olduğu bölgelerde toprak mülkiyeti, aşiret örgütlenmesi altında toprak ağalarının denetimindedir. Ağalara ait topraklarda yoksul Kürt köylüsü, yarı aç, yarı tok varlığını sürdürmeye çalışır. Kimi zamanlar topraklar

Bu nedenle Kürt Sorunu da, daha çok üst yapısal sorunlar adı verilen konular kapsamında ele alınıyor, ancak sorunun temelini oluşturan alt yapı sorunlarının, daha açıkçası terör hareketinin daha çok görüldüğü bölgelerde dirlikle doğrudan bağlantılı olan feodalitenin çözümlenmesi doğrultusunda önermeler ortalıkta gözüküyor.

ile satılır ya da pazarlanır.

Bu durumda çözüm, bölgedeki feodal yapıyı tasfiye edecek olan ve temelinde **TOPRAK DEVRİMİ**'ni kapsayan "Bölgesel Kalkınma Planı"ndan geçmektedir. Toprak devriminin, tarım işletmelerinin kooperatif örgütlenmesiyle ele alınması şarttır. Böylesi bir yaklaşımda, Devlet bölgede de yönlendirici ve yatırımcı olmalıdır. Daha açıkçası Planlı Karma Ekonomi uygulanmalıdır. İşsizlik ve yoksulluğun çözümü, liberal ekonominin eline bırakılmamalıdır.

TOPRAK DEVRİMİ NEDEN İSTENMEZ?

Kürt sorununun temel çözümünü Toprak Devrimi'nde aramakla yoksulları da içine alacak çözümlerin üretilmesi, Kürt feodallerinin de Türk egemenlerinin de işine gelmiyor. Kürt ve Türk kökenli yoksulların ve çalışanlarının çözümlemede örgütlü olarak devrede olmaması da işlerine geliyor. Bir başka deyişle sorunun çözümünde, sendikalar ve köylülerin örgütleri devrede değildir. Yani, çözüm arayışında,

Kürt tarafının yok sayılan toplumsal güçlerinin karşılığında Türk tarafının yok sayılanları da yoktur. Özetle çözüm, emek

ekseninde, emek ve sermaye ilişkisinde aranmıyor. Aslında hiçe sayılan ya da emeği ile üreten Türk ve Kürt kökenli yurttaşlarımızın çıkarları ortak. Bu konu farkına varıldığında çözüm kendiliğinden gelecektir.

Ancak Kürt sorununun çözümü, egemenler arasında etnik kökenli kültürel zeminde ve kimi zamanlar açıkça dile getirilen ucu açık özerk yapılanmalarda aranıyor. Sanki bunlar gerçekleştirildiği zaman Kürt kökenli yurttaşların yoksulluk sorunları çözülecekmiş gibi bir görüntü yaratılıyor.

Çözüm, Kırsallığın Ağır Bastığı Doğu Ve Güneydoğu Anadolu'da Toprak Devrimi Temelinde Ve kooperatifleşme ile sağlanabilecektir. Bu durum Türkiye'nin başka bölgelerine de örnek olabilecektir. Ancak bu örnek, Kürt egemenleri kadar en az Türk egemenleri tarafından istenmeyen bir örnektir. Köylülerin örgütlenmesi, işçilerin de, diğer emeği ile geçinenlerin de örgütlenmesine hız getirecek ve daha eşitlikçi bir düzeni Türkiye'de oluşturacaktır.

Sonuç olarak, Köylülüğün Örgütlenmesi, bir başka deyişle sorunun emek-sermaye çelişkisi bağlamında çözümü, Türkiye egemenlerinin olduğu kadar ABD ve AB'nin de işine gelmez.

USİAD

WEB SİTEMİZ YENİLENDİ

Derneğimizin bütün yayınlarına

www.usiad.net

sitemizden ulaşabilirsiniz.

Küçük: 2013, Geçen Yıldan Pek Farklı Olmayacak!

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Tanıl Küçük, “Kredi faiz oranları düşüyor ama özellikle küçük boy işletmelerin krediye ulaşımları zorlaşıyor” dedi.

İSO Başkanı Küçük, “Bir miktar daha iyi olmakla birlikte 2013’ün ekonomik anlamda 2012’den pek de farklı bir yıl olmayacağını ifade edebiliriz” dedi.

İSO’nun Ekonomik Durum Tespiti Anket Çalışması’nın 2012 yılı ikinci yarı sonuçları ve 2013 yılı ilk yarı beklentilerine ilişkin düzenlenen basın toplantısında konuşan Küçük, anket çalışmasının, 2012 yılında ekonomik yavaşlamayı teyit eder şekilde sonuçlandığını belirterek, “GSYİH verileri de bu yönde seyretmiştir. 2010 ve 2011’deki yüzde 10’lara yaklaşan yüksek büyümelerin ardından 2012’nin 9 ayı sonunda büyüme oranı yüzde 2,6’dır” diye konuştu.

Geçen yılın son çeyreğinin de büyüme açısından pek ümit verici geçmediğini dile getiren Küçük, şunları kaydetti:

“Buna karşın, işletmeler 2013 ilk yarıya yönelik olarak daha iyimser görünmektedir. Fakat çalışmamızın sonuçlarını bir arada değerlendirdiğimizde, bunun da ölçülü bir iyimserlik olduğu görülmektedir. Nitekim çalışmaya katılan işletmelerin 2013 için büyüme öngörülerinin yüzde 4,7 ile program hedefine oldukça yakın olması, işletmelerin de 2013’te ekonomide önemli bir canlanma beklentisi içinde olmadıklarının işareti olarak değerlendirilebilir. Görünen o ki bir miktar daha iyi olmakla birlikte 2013’ün ekonomik anlamda 2012’den pek de farklı bir yıl olmayacağını ifade edebiliriz.”

“KÜÇÜK İŞLETMELERİN KREDİYE ULAŞIMLARI ZOR”

Bir gazetecinin, “Faiz oranlarının düşmesine rağmen

bankalar bunu işletmelere yansıtmıyor mu?” sorusuna Küçük, “Kredi faiz oranları düşüyor ama özellikle küçük boy işletmelerin krediye ulaşımları zorlaşıyor. ‘Finansman sıkıntısı’ derken özellikle küçük ve orta boy işletmelerimiz için konuşuyorum, bu sıkıntıyı ifade ediyorlar” diye konuştu.

İşsizlik ve istihdam sorununa ilişkin bir soru üzerine, istihdamda artış beklentisinin, yatırımlarda da artış beklentisinin göstergesi olması gerektiğini ifade eden Küçük, “2013 yılı için ankete katılanlarda beklentilerin çok yüksek olmadığı görülüyor” dedi.

Tanıl Küçük, işletmelerin beklentilerinde iyimser olmasına ilişkin soruyu yanıtlarken, işletmelerin iyimser olmalarının nedeninin yapısal olduğunu belirtti. Küçük, “Bizler hep geleceğe daha umutlu bakıyoruz. Her zaman beklentinin gerçekleşmenin çok üzerinde olduğunu görüyoruz. Geçmişten bu yana ankete katılan sanayicilerimizin ileriye dönük beklentilerinin yüksek olduğunu görüyoruz. Ancak gerçekleştirmeler böyle olmuyor” ifadelerini kullandı.

Büyük ölçekli işletmelerin dış kaynak kullanımına yönelik olarak da Küçük, “Özellikle büyük ölçekli işletmeler dövize endeksli borçlanmayı tercih ediyor. Burada bizim yorumumuz, ölçek küçüldükçe bu oranın düşmesidir. Risklerine rağmen bu tercih ediliyor” dedi.

TİM: “Şubat Ayında İhracat Yüzde 5,6 Arttı”

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi, Şubat ayında ihracatın geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,6 artışla 11 milyar 692 milyon dolar olarak gerçekleştiğini belirtti.

Edirne Ticaret ve Sanayi Odası'nda 1 Mart günü düzenlenen programla Şubat ayı ihracat rakamlarını açıklayan TİM Başkanı Büyükekşi, son 12 aylık ihracatın yüzde 11,82 artışla 153 milyar 640 milyon dolara yükseldiğini belirterek, “Şubat ayında en fazla ihracatı 1 milyar 787 milyon dolar ile otomotiv sektörümüz yaparken, kimyevi maddeler sektörümüz 1 milyar 450 milyon dolar ile ikinci, hazır giyim ve konfeksiyon sektörümüz ise 1 milyar 402 milyon dolar ile üçüncü sırada yer aldı” dedi.

Şubat ayında en fazla ihracat artışının yüzde 242 ile zeytin ve zeytinyağı sektöründe, yüzde 57 ile madencilik sektöründe ve yüzde 55 ile mücevher sektöründe görüldüğünü vurgulayan Büyükekşi, Avrupa Birliği'ne yapılan ihracatın ise artış yakaladığını söyledi.

AB ile olan dış ticaretin Türkiye için her zamankinden daha önemli olduğunu kaydeden Büyükekşi, “Şubat ayında en

fazla ihracat yaptığımız ülke Almanya oldu. Almanya'ya ihracatımız yüzde 1 arttı. İkinci sırada yer alan Irak'a

ihracatımız yüzde 7, üçüncü İngiltere'ye yüzde 9, dördüncü Rusya'ya yüzde 16, beşinci İtalya'ya yüzde 10 arttı” ifadelerini kullandı.

TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi'nin açıklamasından bazı bölümleri şöyle:

2012 ZOR BİR YIL OLDU

2012 yılı, dünya ekonomisi açısından oldukça olumsuz bir yıl oldu. Başta gelişmiş ülkeler olmak üzere, ekonomiler küçüldü. Kimi ülkeler resesyona girdi. Genelde işsizlik yükselirken, tüketici güveni erozyona uğradı ancak, bu yavaşlamanın sonuna yaklaşıldığı kanaatindeyiz. Bu durgunluk süreci yavaş yavaş aşılrsa, toparlanma zamanı alacak. Bu yüzden, dünya ekonomisinde yılın ilk yarısında büyümenin zayıf ve faizlerin düşük kalması bekleniyor.

Bu arada, ABD ekonomisine ilişkin iyimser beklentiler sürüyor. Ancak ekonomide ve işsizlikte toparlanma, beklentilerden daha yavaş gerçekleşiyor. AB ve Euro cephesinde ise mali risklerin azaldığını görüyoruz. AB'de 2014-2020 bütçesinde kesinti yapılması konusunda uzlaşma sağlandı. Avrupa Merkez Bankası'nın adımları sayesinde piyasa güveni büyük

ölçüde sağlandı diyebiliriz.

Bankacılık sektöründe de olumlu gelişmeler var. Euro'ya güven artıyor. Son yaşanan İtalya krizi de atlatıldığı takdirde Euro bölgesi daha iyi bir sürece girecek. Bununla birlikte, AB'de 2012 son çeyrek büyümesi beklentilerden kötü geldi.

AB'DE TOPARLANMA 3. ÇEYREKTE

2013'ün ilk iki çeyreğinde de küçülme sürebilir. Avrupa'nın ancak 3.çeyrekten itibaren büyümeye başlayacağı öngörülüyor. Bu durum AB'ye ihracatımız için bir risk. Ancak ihracatımızın ilk 2 aylık performansı bizi umutlandırıyor. İlk 2 ayda AB'ye ihracatımız yüzde 6 artış gösterdi. AB ekonomilerindeki resesyon ne kadar hızlı sona ererse, ihracat bundan o kadar hızlı avantaj sağlayabilir.

Diğer taraftan Çin'de 2013 yılının ilk göstergeleri, büyümenin yeniden hızlanmakta olduğunu teyit ediyor. Bizim de Çin'e ihracatımız 2013 yılında çok iyi başladı. İlk iki ayda Çin'e ihracatımız yüzde 51 artış gösterdi. Çin şu anda en fazla ihracat yaptığımız 12. ülke oldu.

Çin, geçen senenin aynı döneminde en fazla ihracat yaptığımız 15. ülkeydi. Çin'in büyümesi bize de olumlu yansıyor.

REKABETÇİ KUR ARTIK DAHA DA ÖNEMLİ

Yani rekabetçi kur, artık her zamankinden daha önemli. Birçok ülke, ihracat artışı için kur ile oynuyor. Kuru, kızışan rekabette en önemli silah olarak kullanıyor.

Türkiye'nin de bu konudaki gelişmeleri yakından takip etmesinin ve önlem almaya devam etmesinin önemli olduğuna inanıyoruz. Bize göre, Türkiye için en mantıklı çözüm, iyi bir kur riski yönetimi ile kurdaki

aşırı dalgalanmaları önlemek ve de Türk Lirası'nın rekabetçi seviyelerini korumak olacaktır.

Ülkemizdeki ekonomik gelişmelere göz atarsak ekonomideki dengelenme sürüyor. Ekonomi yönetiminin ve Merkez Bankası'nın hedeflediği ekonomik iniş gerçekleşti. Fakat, veriler 2012'nin son çeyreğinde iktisadi faaliyetlerin zayıfladığını ortaya koyuyor. Sanayide büyüme yılın son çeyreğinde yüzde 0.6 ile en zayıf dönemini yaşadı.

2012 yılı büyümesi yüzde 2.5 seviyesinde kalacak gibi...

2012 yılında cari açık yüzde 37 gerileyerek 77 milyar dolardan 49 milyar dolara indi.

Cari açıkta sağlanan bu önemli iyileşmede ihracatın rolü çok büyük oldu.

İHRACAT CARİ AÇIĞIN PANZEHİRİ OLDU

Bu başarının hakkını vermemiz gerekiyor. Çünkü, 2012 yılında cari açıkta yaşanan 28,3 milyar dolarlık gerilemenin 23,5 milyar doları dış ticaret dengesindeki düşüşten geldi.

Dolayısıyla uzunca bir süredir ifade ettiğimiz, "Cari açığın panzehiri ihracattır" söylemi, bir kere daha tescillendi. İhracat, ekonomideki kırılma noktalarının giderilmesi için en büyük avantajımız oldu. İhracat sadece cari açığa panzehir olmakla kalmadı. Büyümeye net katkı sağlarken, yarattığı istihdamla işsizlik oranını da aşağı çekti.

Büyük hedefliyoruz. Ama bu hedeflerin altını yeterince dolduramıyoruz. Biliyorsunuz, Merkez Bankamız en son 3x5 formülü açıkladı. % 5 büyüme, % 5 cari açık (yani cari açığın milli gelire oranı) ve % 5 enflasyon.

Halbuki 2012 yılında yüzde 2.5 ekonomik büyüme ile yüzde 6 cari açık rakamına ulaşılacağını tahmin ediyoruz.

Yani 2012 yılında ekonomimizi ısıtmadık, büyümeyi

düşürdük. Ancak, cari açık istenilen düzeye düşmedi. Çünkü, büyümenin cari açık elastikiyeti düşük. Neden mi? Merkez Bankası yıllık kredi genişlemesini yüzde 12 ila 15 bandında tutuyor. Bu sınırın aşılmasını istemiyor. Bu nedenle de faizler indirilse bile, münzam karşılık artışları ile kredilerde sıkılaştırma sürüyor.

Sıkılaştırma politikaları da iç piyasayı daha çok yavaşlattı.

İç piyasa yavaşladığına göre yüzde 5 büyüme nereden gelecek? Tabii ki ihracattan gelecek. Yüzde 5 büyümenin de, yüzde 5 cari açık hedefinin de temel mantığında ihracat artışı var. Yani bu sene bütün yük ihracatçılarımızın omzunda. Bir başka ifade ile, bu rakamlara ulaşılabilmesi için ihracatın orta vadeli program hedefi olan 158 milyar doların çok üzerinde gerçekleşmesi gerekiyor. Peki, bu nasıl olacak?

Platon "Bilirkensusmak, bilmezken söylemek kadar kötüdür" der. İşte 55 bin ihracatçımız, bu yıl da yeni ihracat rekorları kırabilmek için susmayacak.

2023 yılı için 500 milyar dolar ihracata koşarken tüm doğru bildiklerini dile getirecek.

Dünyada yaşanan gelişmeler mevcut pazarlarda ihracat artışımızı da sınırlandırıyor. İhracatçılarımızın karlılıkları son yıllarda giderek azalıyor. Çünkü, dış pazarda kıyasıya bir rekabet ortamı var. İhracatçılarımız dış pazarda rekabetçi fiyat sunamamaktan yakınıyor. Yılın son çeyreğinde girdi maliyetlerinin arttığını belirten ihracatçı firmalarımızın oranı son anketimizde yüzde 62'ye çıktı. İhracatçılarımızın yaklaşık yarısı, karlılık düzeyinin azaldığını söylüyor. Anketimiz ayrıca ihracatçılarımızın finansman ihtiyacının da arttığına dikkat çekiyor. Böyle bir tablo karşısında ihracatımızı 158 milyar doların üzerine çıkarmak için özel bir çaba sarf etmemiz gerekiyor.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim GÖKÇÜOĞLU:

“2012 Yılında Sanayideki İstihdam Artışı Oldukça Düşük Kalmıştır”

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu'nun Şubat ayı olağan meclis konuşmasında 2012 ekonomisine değindi. Gökçüoğlu, 2012 yılı sanayi istihdamının oldukça düşük olduğunu vurgularken kadın istihdam oranlarındaki artışın sevindirici olduğunu belirtti.

EBSO Şubat ayı olağan meclis toplantısında konuşan Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu, 2012 yılı Türk ve dünya ekonomisini değerlendiren konuşmasında şunları kaydetti:

“Öncelikle 2012 yılının dünya ekonomileri üzerindeki etkisine kısaca değinmek istiyorum.

2008 yılında başlayan finans sistemi temelli sorunlar reel ekonomiyi olumsuz etkilemeye devam etmekte, AB örneğinde olduğu gibi ilave finansal sorunlar ile karşılaşmaktadır.

Böylesi bir ortamda gelişmiş ülkeler, özellikle de ABD ile AB ülkelerinin iç talebi canlandırmak konusundaki çabalarının,

-gerek olumsuz beklentilerin varlığını koruması

-gerekse artan işsizlik nedeniyle yeterli gelir artışının sağlanamaması sonucunda başarısız olduğu görülmektedir.

Bu yüksek üretim kapasitesine sahip ülkelerin iç talebi canlandıramaması sonucu dış talebe yöneldiği görülmektedir.

Ancak tüketim açığı bulunan gelişmekte olan ülkelerde de yüksek oranlı işsizlik ve düşük gelir nedeniyle talep artışı sınırlı kalmaktadır.

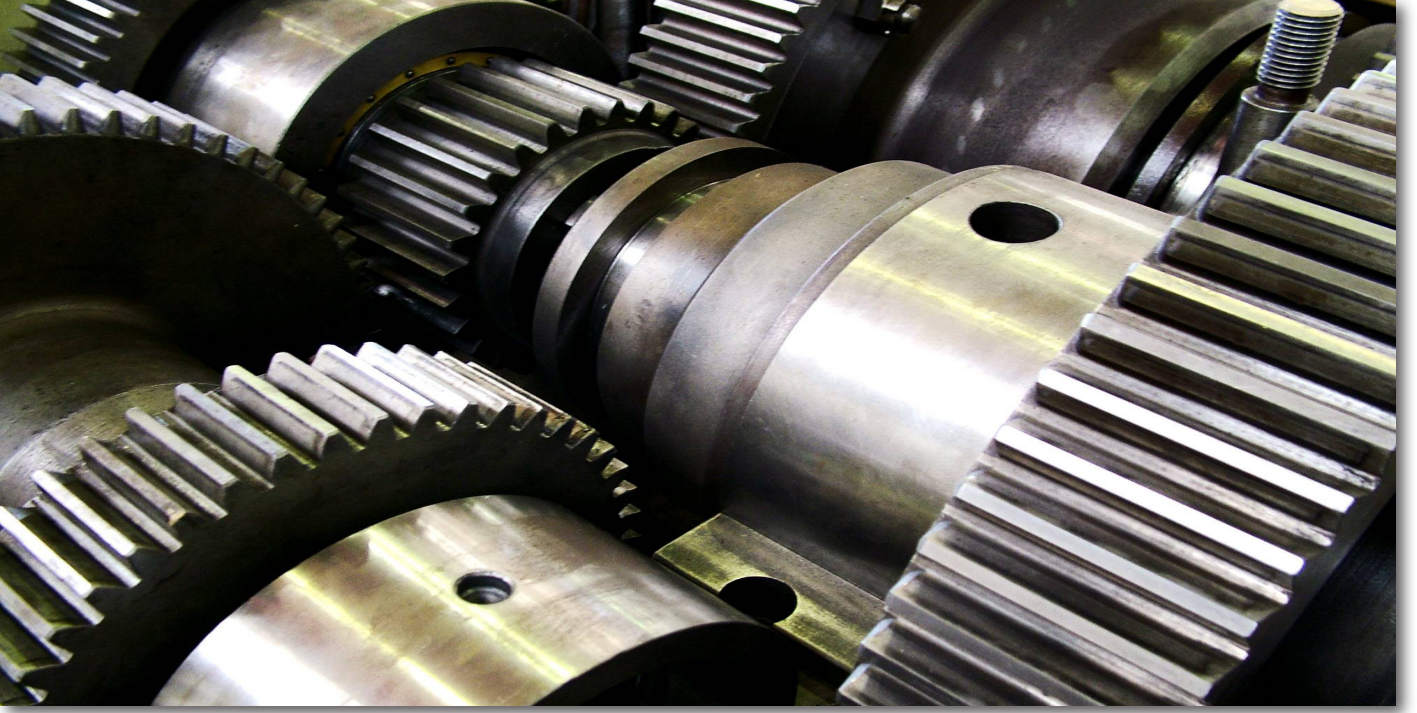
Dolayısıyla bir taraftan gelişmiş ülkelerin ihracata öncelik verme çabaları diğer taraftan dış taleple büyümeyi yapısal özelliği haline getiren Çin'in uyguladığı kur politikaları dünya ticaretini adeta yeni bir savaş alanına çevirmiştir.

Buna ilave olarak Japonya'nın bir taraftan iç talebi daha çok da ihracatı artırmaya yönelik olarak açıkladığı politikalar ile ulusal parasını düşük değerlendirmeyi hedeflediği görülmektedir.

Tüm bu ülkeler 20 trilyon dolara yaklaşan dünya ticaretinden daha fazla pay alma çabası içerisine girmektedir. Gelir artışlarının sınırlı olması nedeniyle küresel talep artışını, fiyatlarını kur politikaları yoluyla düşürerek, sağlamaya çalışan bu ülkeler arasında yeni bir “küresel kur savaşları” başlamış gibi görünmektedir.

Daha çok ihracat için rekabet avantajını ulusal

paralarının değerini düşük tutarak sağlamaya çalışan Çin ve ABD'ye Japonya'nın da eklenmesiyle bu savaşın zemini genişlemiş görünmektedir. Euro'nun değerlenmesine sessiz kalan AB'nin bu durum karşısında alacağı önlemler bu finansal savaşı meydan muharebesine dönüştürebilecektir.

Global anlamda bu gelişmeler yaşanırken, Türkiye ekonomisindeki gelişmelere işsizlikten başlayacağım.

İŞSİZLİK, İSTİHDAM VE KADIN İSTİHDAMI

Türkiye'nin en önemli önceliği rekabetçi üretim ve işsizliğin

azaltılmasıdır. Üretim artışı yavaşlamıştır. Buna rağmen Kasım ayı verilerine göre istihdam son bir yılda 1 milyon 24 bin kişi artmıştır. Ekonomideki yavaşlama dikkate alınarak bu istihdam artışının sağlanması oldukça önemli ve ilginç olmuştur. Ancak bu istihdam artışında en sevindirici nokta artan istihdamın 497 bininin kadınlardan kaynaklanmasıdır.

Ülkemizde fakirlik sorununun en önemli kaynağı bağımlılık oranının, yani çalışan bir kişinin bakmakla yükümlü olduğu insan sayısının yüksekliğidir. Kanımızca bu sorunun da tasarruf yetersizliği sorununun da çözümü kadın istihdamının artışından geçiyor. İşte bu nedenle kadın istihdamındaki artışın son derece sevindirici olduğunu düşünüyorum.

Ancak aynı dönemde işsiz sayısının 200 bin kişi artarak 2,6 milyon kişiye yükselmesi ve işsizlik oranının da % 9.1'den % 9.4'e tırmanması de bir o kadar endişe vericidir. Bu veri mevcut büyümenin işsizliğin azaltılmasına imkan vermediğini açık bir şekilde ortaya koyuyor.

Ayrıca 2012 yılında sanayi

düşük kalmıştır. Böylece sanayi istihdamının toplam istihdama oranı gerilemiştir. İstihdamın kalitesini bozan bu gelişmenin arkasında da düşük kur politikası olduğunu hatırlatmakta fayda bulunmaktadır.

SANAYİ ÜRETİMİ

Toplam sanayi üretimi 2012 yılında sadece % 2,3 oranında artış göstermiştir. Bu veri kriz yılı olan 2008 ve 2009 sonrasının en düşük rakamıdır. Sektörün en önemli bölümünü oluşturan imalat sanayindeki üretim artışı ise %2 seviyesinde kalmıştır. Bu veriler 2012 yılında ekonominin büyüme hızının da %2,5 dolaylarında kalacağını göstermektedir.

KAPASİTE KULLANIMI

Diğer taraftan Ocak ayı itibariyle imalat sanayinde kapasite kullanım oranı geçen yıla göre % 2,3 oranında gerilemiştir. Dolayısıyla 2012 yılı son çeyreğindeki konjonktür eğilimlerinin 2013 yılı başında da devam ettiği görülmektedir.

Bu noktada Merkez Bankasının aldığı faiz indirim kararı ekonomik canlanma

açısından olumlu bir etki yapabilecektir. Ancak, kredi artışı için öngörülen %15'lik artış hedefinin gözden geçirilmesi gerekmektedir. Aksi halde bu yıl da öngörülenin altında bir büyüme ile karşılaşmak söz konusu olabilecektir.

Bu anlamda yerli sermayenin desteklenmesinin önemi daha da ön plana çıkmaktadır. Gerek hammadde ve aramalı bağımlılığı sebebiyle oluşan dış ticaret açığımız, gerekse kur politikalarını çıkmaza sürükleyen ve maliyet minimizasyonunu son noktaya getiren ekonomik konjonktür yerli sermayenin desteklenmesini zorunlu kılmaktadır.

Orta vadede Türkiye global ekonomik iklimi kontrol altına alamaz ve köklü bir sanayi hamlesini gerçekleştiremez ise kriz ortamına yeniden girecektir. Faizlerin düşürülmesi ve kur politikalarının revizyonu ile ekonomiye yön veren esas aktörler sıcak para kanadından reel ekonomiye kayacaktır.

ENERJİ İTHALATI

Bu politikalara katkı sağlayacak olan ve dış ticaret açığımızda en büyük kalemi oluşturan enerji ithalatının önüne geçilmelidir. Son 10 yıl içerisinde enerji ithalatının toplam ithalat içerisindeki payı

artarak %25,4 seviyesine yükselmiştir.

İHRACAT-İTHALAT

Bu artış dışa bağımlılığımızın giderek arttığını ve aynı zamanda en temel girdisi enerji fiyatlarının olan sanayinin dış ekonomik gelişmelere ne kadar duyarlı hale geldiğinin kanıtıdır.

TÜKETİM MALI İHRACATI ARAMALI İTHALATI

Sanayi sektörlerimizin dışa bağımlılığının sadece enerji ile sınırla kalmadığını görmekteyiz. Sanayimizin ithal girdi ihtiyacını karşılayan aramalı ithalatı 2011 yılında 173, 2012 yılında ise 175 milyar dolardır. İhracat içerisinde ara malını takiben ikinci sırada yer alan tüketim malı ihracatı 2012 yılında %6,5 oranında artarak 55,6 milyar dolara yükselmiştir. 2012 yılında %31,8 seviyesine yükselen tüketim malları ihracatının aramalı ithalatına oranı, ithalatın ihracata dönüşmediğini; yani ithal edilen ara malları ile sanayicilerimizin iç piyasaya üretim yaptıklarını göstermektedir.

KAYNAK TRANSFERİ

Sürekli olarak üzerinde durduğumuz bir diğer konu ise bildiğiniz üzere sıcak para ve kar transferleri. Sıcak para geleceğine yabancı sermaye ülkemizde yatırım yapsın, ekonomiye, istihdama katkı sağlasın diyoruz. Tabii doğrudan yabancı yatırımların uzun vadede ekonomiye katkısı kadar alıp götördüklerini de göz ardı edemeyiz.

Son 10 yılda yurtdışına faiz, kar ve rant olarak yapılan kaynak transferlerine baktığımızda, karşımıza çıkan tablo 10 yıllık süreçte 114 milyar doların yurtdışına aktarıldığını işaret etmektedir.

YABANCI SERMAYE HAREKETLERİ

2002-2012 döneminde Türkiye'ye 111 milyar dolarlık doğrudan yatırım girişi olmuştur. Bu yatırımlar nedeniyle ülkemizden yaklaşık 20 milyar dolarlık kar transferi yapılmıştır. Bu transferlerin içeride yatırıma dönüştürülmesi amacıyla ülkemizin doğrudan yabancı yatırımlar için daha cazip hale getirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan 2002 sonrası dönemde ülkemize gelen 81 milyar dolarlık sıcak paranın ülke dışına yaptığı kazanç transferi ise 34 milyar dolar olmuştur. Bunun anlamı Türkiye'nin sıcak paraya dolar bazında ortalama % 42 getiri sağladığıdır. İşte bağımlı hale geldiğimiz sıcak para budur. Bu düzeyde getiri vermeye devam etmemiz orta ve uzun vadede mümkün değildir.

Sözlerime son verirken, hepimizi ilgilendiren bir gelişmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bildiğiniz üzere 2004 yılında yürürlüğe giren Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği ile bu kapsamda faaliyet gösteren işletmelerin karşı karşıya kaldıkları yaptırımları çözüme kavuşturmak amacıyla girişimlerde bulunulmuştu. Bu

girişimler neticesinde, 13 Kasım 2009 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile Odamız arasında "İzmir'deki Endüstriyel Teknik

Öğretim Okul ve Kurumlarında Meslek Kursu ile Geliştirme ve Uyum Kursu Açılmasına Ait Esasları Düzenleyen Çerçeve Protokolü" imzalanmıştı. Bu protokol ile Ağır ve Tehlikeli İşler kapsamına giren işletmelerin çalışanlarına 40 saatlik hızlandırılmış kurslar verilmesi uygulamasına geçilmişti.

Ancak 8 Şubat 2013 tarihinde yayınlanan yeni yönet-

melik ile Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmış, Odamız ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında imzalanan protokol geçersiz kalmıştır. Aynı zamanda Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliğinde bulunan eğitim zorunluluğu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na bağlanarak daha da genişletilmiştir. Önceki yönetmelikte 134 olan meslek sayısı, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda tehlikeli ve çok tehlikeli sınıf olarak 651'e çıkmıştır. Bu kapsamda hemen hemen tüm üyelerimiz tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer almaktadır.

Bu yeni düzenleme ile bizlerin mağduriyetinin önüne geçilebilmek amacıyla yeni protokol çalışmaları başlatılmıştır. Ancak yeni işe alımlarda, mesleki eğitim almış olma zorunluluğunun dikkate alınması gerektiği unutulmamalıdır.

Aynı sayılı kanuna istinaden firmalarımız risk analizlerini mutlak suretle yapmak ya da yaptırmak zorundadır. Kanununun 10. Maddesinde yer alan "Risk değerlendirilmesi yapılmaması veya yaptırılmaması" durumunda ise 3.000 TL ve aykırılığın devamı halinde her ay 4.500 TL idari para cezası öngörülmektedir."

USİAD

@usiadbildiren'i

twitter'da takip et

twitter.com/usiadbildiren

www.usiad.net

6102 Sayılı TTK'da Anonim Şirket Yönetim Kurulu-2

Av. İsmail ALTAY

USİAD Bildiren Dergisi 59. sayısında yayınlanan "6102 Sayılı TTK'da Anonim Şirket Yönetim Kurulu" adlı makalenin devamını ilginize sunuyoruz

18. Herhangi bir sebeple bir üyeliğin boşalması halinde, YK, seçilmesinde yasal ve esas sözleşmeye göre engel bulunmayan bir kişiyi, geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçerek, ilk GK'nın onayına sunacaktır. Bu üye, onay sunulduğu GK toplantısına kadar görev yapacak ve GK tarafından YK üyeliği onaylanması halinde, selefinin süresini tamamlayacaktır (TTK m.363/1).

19. YK üyelerini ya da YK'nın tamamını görevden almaya yetkili organ, sadece GK'dır. YK üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, GK gündeminde YK üyelerinin görevden alınacağı maddesi bulunması halinde ya da böyle bir gündem olmasa da haklı bir sebebin varlığı halinde, GK kararıyla her zaman görevden alınabilirler (TTK m.364/1). Diğer bir deyişle, GK, yönetim kurulu üyesini görevden

almak için süre sonunu beklemek zorunda değildir.

20. Gündeme bağlılık ilkesi (TTK.m.413/2) ve haklı bir sebebin bulunması (TTK.m.364/1) halleri dışında, YK üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçilmesi, finansal tabloların müzakeresine ilişkin gündem maddesiyle ilgili sayılmaktadır (TTK.m.413/3). Böylece her olağan GK toplantısında, gündemde madde olmasa ya da haklı bir sebep olmasa bile, YK'yı ya da bazı üyelerini görevden alma olanağı doğmuştur. Bunun altında yatan felsefe, finansal tabloların YK'nın hesap verme yükümlülüğünün somutlaştığı belgeler olmasıdır. GK, YK'nın verdiği hesaptan ve ortaya çıkan sonuçtan memnun kalmamışsa, YK'ya güvenini yitirmişse, artık YK ile çalışmaya mecbur bırakılmamalıdır.

21. Görevden alınma (azil), YK üyesi ile AŞ arasındaki sözleşmeye aykırıysa ya da haksızsa, azledilen

YK üyesinin tazminat isteme hakkı bulunmaktadır (TTK m.364/2).

22. AŞ'yi yönetme ve temsil etme görevi YK'nındır (TTK.m.365). Kural olarak YK, görev ve yetkilerini devredermez (TTK.m.375). Ancak bu kuralın istisnaları bulunmaktadır (TTK.m.367 ve 370/2).

23. Esas sözleşmede YK başkan ve vekilinin ya da vekillerinin GK tarafından seçilebileceğine ilişkin bir düzenleme yapılabilir.

Eğer esas sözleşmede bir düzenleme yoksa; YK, her yıl üyeleri arasından bir başkan ve en az bir başkan vekili seçmek suretiyle görev dağılımı yapar (TTK.m.366).

24. YK, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla, içinde YK üyelerinin de bulunacağı komiteler ve komisyonlar kurulması kararı alarak, görev dağılımı yapabilir (TTK.m.366/2).

25. YK, şirkete doğrudan yönelmiş güncel ve yakın bir riskle karşı karşıya olunmasa bile; piyasa ve sektör koşulları, ülke ve dünyadaki ekonomik ve siyasi hareketlilik nedenleriyle AŞ'nin karşılaşılabileceği risklerden uzak tutulması veya bunlardan en az etkilenmesi amacıyla politikalar üretecek, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürecek nedenlerin erken teşhisi, önlemler alınması, çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla "riskin erken teşhisi ve risk yönetimi komitesi" kurulabilir.

Borsa şirketlerinin (hisseleri borsada işlem gören AŞ'lerin) YK'ları, TTK.m.378'de düzenlenen bu komiteyi kurmakla yükümlüdürler.

Kapalı AŞ ve HAAO'larda ise, bu komitenin kurulması YK'nın inisiyatifine bağlıdır. Ancak, denetçi "riskin erken teşhisi ve risk yönetimi komitesinin" kurulmasını gerekli görüp, bunu YK'ya yazılı olarak bildirmesi halinde, YK bu komiteyi kurmak zorundadır.

Komite ilk raporunu, kurulmasını izleyen ayın sonunda vermek zorundadır. Daha sonraki raporlarını ise her iki ayda bir YK'ya verir ve bu rapor denetçiye de yollar.

Komite, hazırlayacağı bu raporlarda, durumu değerlendirerek, varsa tehlikelere işaret eder ve alınacak tedbir ve çareleri gösterir.

26. Kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda, denetim komitesi, atamalar komitesi ve yönetim kurulu üyelerinin ücret, kar payı, emeklilik gibi maddi menfaatlerini belirleme komitesi (remuneration committee) kurulması gerekmektedir.

27. Hukuk sistemimizde, AŞ'nin organları olan GK ile YK arasında altlık-üstlük ilişkisi bulunmamaktadır. Daha açık bir deyişle, genel kanının aksine GK üst organ olmayıp, organlar arasında "işlevler ayrımı ilkesi" geçerlidir. Bu nedenle GK'nın işlev alanının sınırı, YK'nın görevleridir. YK, kanun ve esas sözleşme gereğince GK'nın yetkisine bırakılmış bulunanlar

dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir (TTK.m.374).

Bu genel ilkedен sonra, YK'nın devredemeyeceği ve vazgeçemeyeceği görev ve yetkiler TTK.m.375'de sayılarak, GK'nın kesin olarak müdahale edemeyeceği alan

belirlenmiştir. Ancak bu maddede sayılanlar dışında da YK'nın devredilmez yetkileri bulunmaktadır.

YK'nın devredemeyeceği ve vazgeçemeyeceği görev ve yetkiler şunlardır:

* YK, şirketin stratejilerini planlama, finansman ve üretiminin uyumlu kullanılmasını sağlamak amacıyla politikalarının belirleme gibi AŞ'nin üst düzeyde yönetiminden ve bununla ilgili talimatların verilmesinden sorumludur (TTK.m.375/a).

* YK, AŞ'nin yönetim teşkilatını belirleme yetkisini başka bir kurul ya da kişilere devredemez (TTK.m.375/b).

* YK, muhasebe, finansal denetim ve finansal planlama için gerekli düzeni kurmak zorundadır. Bu düzenlemeler, ilgili uzmanlardan görüş ve öneri alınarak kurulsada da, bu sistemi kurma görevi YK'nın devredemeyeceği görev-

lerdendir (TTK.m.375/c).

* YK, üst düzey yöneticileri seçme sorumluluğu altındadır. Bu nedenle YK, şirket müdürleri ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisi bulunanları atama ve görevden alınma yetkisine sahiptir (TTK.m.375/d).

* YK'nın, yönetimle ilgili kişilerin, kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeye ve YK'nın yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmedikleri hususunda üst gözetim ve denetim görevi bulunmaktadır (TTK.m.375/e).

* YK, ticari defterlerden başka, pay defteri, YK karar defteri ve GK toplantı ve müzakere defterinin tutulması; yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenip GK'ya sunulması; GK toplantılarının hazırlanması ve GK kararlarının yürütülmesi görevlerine sahiptir (TTK.m.375/f).

* YK, AŞ'nin sermaye kaybını ve borca batık durumunu mahkemeye bildirmek zorundadır (TTK.m.375/g). Bu durumda YK, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden, şirketin mali durumu doğrultusunda iflasın ertelenmesi (TTK.m.377, İİK.m.179/b) ya da iflas kararı talep edecektir (TTK.m.376).

* Yönetmelikleri hazırlama görevi de YK'nındır.

* Kanundaki sınırlar dahilinde AŞ'nin kendi hisselerini iktisap etmesi ya da rehin olarak kabul etmesi için GK'nın, YK'yı yetkilendirmesi şarttır (TTK.m.379/2)

YK, AŞ'nin işleyebilmesi için yukarıda sayılan bu çok önemli görevlerini yerine getirmemesi veya gerektiği gibi yerine getirmemesi halinde, doğan zararlardan sorumlu olacaktır.

28. YK'nın Devredebileceği Yetkiler: Her şeyden önce, TTK.m.366/2'de düzenlenen görev dağılımı, bir yetki devri değildir. Yönetim yetkisinin devri ile, yönetim işlevinin yürütülmesinin, diğer bir deyişle yönetime ilişkin karar alma yetkisinin bir veya birkaç YK üyesine ya da üçüncü kişilere devri kastedilmektedir. TTK, yönetim ve temsili birbirinden ayırarak, her ikisinin de devrini ayrı

ayrı düzenlemiştir. Eski TTK'da ise, temsil yetkisi ve yönetim bir bütün olarak ve murahhaslara delege edilebiliyordu. 6102 sayılı TTK'da temsil yetkisi olmaksızın, sadece yönetimin devredilmesine (iç ilişkide devire) izin verilmektedir. Bu bağlamda, temsil yetkisi TTK.m.370/2'ye göre ayrıca devredilmemişse, yönetim devril ile temsil yetkisi de devredilmiş olmamaktadır.

Yönetim yetkisinin devredilebilmesi için aşağıdaki şartların bulunması gerekmektedir (TTK.m.367/1):

* Esas sözleşmede yönetimin devrine ilişkin hüküm bulunması gerekmektedir. Ancak devrin ayrıntıları, iç yönergede düzenleneceği için, esas sözleşmede ayrıntıların yazılması zorunlu bulunmamaktadır.

* Esas sözleşmeye dayanılarak yönetimin devredilebilmesi için iç yönerge hazırlanması gerekmektedir. Yazılı olarak hazırlanması gereken bu yönergede, şirketin hiyerarşik yapısı, yönetime ilişkin tüm ayrıntılar, YK'nın çalışma esasları, icra organları, görev sahipleri ve görev tanımı, komite ve komisyonlar, bilgi akışı ve raporlama sistemi, denetim mekanizması gibi bilgiler yer alacaktır.

* Yönetimin hangi YK üyelerine veya hangi üçüncü kişilere devredilmesi, ancak YK kararı ile olacaktır. Yönetimin devri için esas sözleşmede nitelikli çoğunluğun aranmaması halinde, YK üye sayısının çoğunluğu ile toplanmış olan YK'nın, toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alması ile yönetim devredilebilecektir.

Yönetim, bir kısım YK üyesine devredilirse, yönetimi devralan YK üyeleri icrada görevli olurken, diğerleri ise sadece devredilmeyen yetkileri kullanabilen üye olacaklardır. Bu iki sınıf YK üyesi arasında sorumluluk bakımından fark olup, icrada görevli YK üyeleri, hem yönetim hem gözetim görevini yapmakla yükümlüdürler.

Yönetim yetkisinin sadece üçüncü kişilere de devredilebilir. Bu halde, yönetim ile gözetim yet-

kileri birbirinden tamamen ayrılmış olmaktadır.

Yönetim yetkisinin, YK üyeleri ve üçüncü kişilerden oluşan bir kurula da devri mümkündür. Uygulamada icra kurulu denilen bu kurul, yönetim yetkisini kurul olarak kullanmak zorundadır.

Yönetim, devredilmediği takdirde, YK'nın tüm üyelerine aittir (TTK.m.367/2).

29. Temsil Yetkisi: Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa, temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere YK'ya aittir (TTK.m.370/1).

Temsil yet-

kisinin kullanılması, AŞ'nin ticaret unvanı altına imzaya yetkili kişilerce imza atılmasıyla olur. Atılan bu imzalar, YK üyelerinin şahsi imzası olmayıp, AŞ tüzel kişiliğinin imzasıdır.

YK alacağı bir kararlar, şirket unvanı altına imza atacak imza yetkilisine haiz kişileri belirler. Bu yetki, YK'nın devredilmez yetkilerinden biridir. YK, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü

kişilere devredebilir. Ancak en az bir YK üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır (TTK.m.370/2).

Bir kişinin "murahhas" olabilmesi için, ona hem yönetim işlevinin hem de temsil yetkisinin devredilmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle, sadece yönetimin devredildiği kişi, "murahhas" değildir.

YK, imzaya yetkili kişilerin şirketi tek başına (münferiden) ya da birlikte (müşterek) imza ile temsil edeceklerine ilişkin kararının noterce onaylanmış şeklini ve imza örneklerini, tescil ve ilan dilmesi için ticaret sicili memurluğuna verir.

30. Temsil Yetkisinin Dış İlişkide Sınırlanmayacağı İlkesi (TTK.m.371): AŞ'nin ticaret unvanı altına imza atmaya yetkili olan kişiler, şirketin amacına ve işletme konusuna ilişkin tüm işleri ve hukuki işlemleri yapabilirler, bu kişilerin temsil yetkileri –istisnalar haricinde– sınırlanmaz. Şirketin iç ilişkisinde bir sınırlandırma yapılmışsa bile, "temsil yetkisinin dış ilişkide sınırlanmayacağı" ilkesi gereğince, sınırlandırmalar iyi niyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Hatta sınırlandırma ticaret sicilinde tescil ve ilan edilmiş olsa dahi, yine de üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Ancak üçüncü kişiler bu sınırlandırmayı biliyorlarsa, onlara karşı ileri sürülebilir.

TTK.m.371/3, bu kurula iki istisna getirmiştir. Temsil yetkisinin, sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgü olduğuna veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir.

Temsil ya da yönetime yetkili olmayanların, görevlerini yaptıkları sırasında işledikleri haksız fiillerden şirket sorumludur. Ancak şirket zararı verene rücu edebilir.

31. Yönetim Kurulu Toplantıları: Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, YK üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır

ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır. Bu kural yönetim kurulunun elektronik ortamda yapılması hâlinde de uygulanır.

Toplantı yapılmasının güçleştirilmemesi için, kanunda toplantıya çağrı usulü düzenlenmemiştir. Ancak esas sözleşmede bu hususta bir düzenleme yapılabilir.

YK'yı toplantıya çağırma görevi YK başkanındır. Her YK üyesi başkandan, YK'yı toplantıya çağırmasını yazılı olarak isteyebilir (TTK.m.393/7).

YK toplantısına asaleten katılma ilkesi bulunduğu için, YK toplantısına temsilen ya da vekaleten katılmak mümkün değildir (TTK.m.390/2).

Oyların eşitliği ilkesi gereğince, başkanın oyu da diğer üyelerle aynı değerdedir. Diğer bir deyişle, başkanın oyunun üstünlüğü bulunmamaktadır.

Oylar eşit olduğu takdirde o konu gelecek toplantıya bırakılır. İkinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılır (TTK.m.390/3).

Üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. Ancak bu önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır. Onayların aynı kâğıtta bulunması şart değildir; ancak onay imzalarının bulunduğu kâğıtların tümünün yönetim kurulu karar defterine yapıştirilmesi veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmesi kararın geçerliliği için gereklidir (TTK.m.390/4).

YK kararlarının geçerli olabilmesi için, kararın yazılı ve imzalı olması gerekmektedir (TTK.m.390/5).

32. Müzakereye Katılma Yasağı (TTK.m.393): YK üyesi, kendisinin şirket dışı kişisel menfaatiyle veya alt ve üst soyundan birinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından birinin, kişisel ve şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaz.

Bu yasak, YK üyesinin müzakereye katılmamasının dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda da uygulanır. Tereddüt uyandıran hâllerde, kararı YK verir. Bu oylamaya da ilgili üye katılamaz.

Menfaat uyuşmazlığı yönetim kurulu tarafından bilinmiyor olsa bile, ilgili üye bunu açıklamak ve yasağa uymak zorundadır.

Bu hükümlere aykırı hareket eden YK üyesi ve menfaat çatışması nesnel olarak varken ve biliniyorken ilgili üyenin toplantıya katılmasına itiraz etmeyen üyeler ve söz konusu üyenin toplantıya katılması yönünde karar alan YK üyeleri bu nedenle şirketin uğradığı zararı tazminle yükümlüdürler.

YK kararına, müzakereye yasak nedeniyle katılmamanın ned-

enleri ve ilgili işlemler yazılmak zorundadır.

33. YK'nın ve Üyelerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (TTK.m.392): Her YK üyesi, şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında bilgi isteyebilir, soru sorabilir, inceleme yapabilir. Bir üyenin istediği, herhangi bir defter, defter kaydı, sözleşme, yazışma veya belgenin yönetim kuruluna getirilmesi, kurulca veya üyeler tarafından incelenmesi ve tartışılması ya da herhangi bir konu ile ilgili yöneticiden veya çalışandan bilgi alınması reddedilemez. Reddedilmesi halinde, üye şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabilir.

YK toplantılarında, YK'nın bütün üyeleri gibi, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişiler ve komiteler de bilgi vermekle yükümlüdür. Bir üyenin bu konudaki istemi de reddedilemez; soruları cevapsız bırakılamaz.

Her YK üyesi, YK toplantıları dışında, YK başkanının izniyle, şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerden, işlerin gidişi ve belirli münferit işler hakkında bilgi alabilir ve görevinin yerine getirilebilmesi için gerekliyse, YK başkanından, şirket defterlerinin ve dosyalarının incelemesine sunulmasını isteyebilir. Başkanın bu üyenin, bilgi alma, soru sorma ve inceleme yapma istemini reddetmesi halinde, konu iki gün içinde YK'ya getirilir. Kurulun toplanmaması veya bu istemi reddetmesi hâlinde ise üye, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabilir. Mahkeme, duruşma açmaksızın, istemi dosya üzerinden inceleyip karara bağlayabilir. Bu karar kesin olup, temyiz edilemez.

YK başkanı ise, kurulun izni olmaksızın, YK toplantıları dışında bilgi alamaz, şirket defter ve dosyalarını inceleyemez. YK başkanının bu isteminin reddedilmesi hâlinde başkan, asliye ticaret mahkemesine başvurabilir.

YK üyelerinin m.392'den doğan

bilgi alma ve inceleme hakları kısıtlanamaz ve kaldırılamaz. Bilgi alma ve inceleme hakkını kısıtlayan kararlar batıldır. Ancak esas sözleşme ve YK, üyelerin bilgi alma ve inceleme haklarını genişletebilir.

34. Batıl Kararlar ve Butlanın Tespiti Davası: YK kararları aleyhine –GK kararlarında olduğu gibi- iptal davası açılmaz; ancak şartları varsa butlanının tespiti davası açılabilir. TTK.m.357’de batıl olan bazı önemli karar örnekleri sayılmıştır:

* Eşit işlem ilkesine aykırı olan kararlar.

* AŞ’nin temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen kararlar.

* Pay sahiplerinin, özellikle vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden veya bunların kullanılmasını kısıtlayan ya da güçleştiren kararlar.

* Diğer organların devredilemez yetkilerine giren ve bu yetkilerin devrine ilişkin kararlar.

Kararların butlanın tespiti davası, bir süreye tabi değildir. Hatta mahkeme tarafından re’sen de dikkate alınır. Davayı menfaati olan herkes açabilir. Hatta kararı zımnen kabul edenler de dava açabilir.

Davada husumet, AŞ’ye yöneltilir. Bu dava Asliye Ticaret

Mahkemelerinde ya da şartlar varsa hakemde (tahkimde) açılır.

Dava sonucunda verilen karar geçmişe etkili olup, kararı alındığı tarihten itibaren ortadan kaldırır.

35. Yönetim Kurulu Üyelerinin Mali Hakları (TTK.m.394): YK üyelerine, tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla

- * huzur hakkı,
- * ücret, ikramiye,
- * prim ve
- * yıllık kârdan pay ödenebilir.

36. Yönetim Kurulu Üyelerinin Yükümlülükleri: YK üyelerinin kanuni nitelikte dört yükümlülüğü bulunmaktadır:

* TTK.m.390/2: Görevi asaleten yerine getirme yükümlülüğü: YK üyeleri birbirlerini temsilen oy veremeyecekleri gibi, toplantılara vekil aracılığı ile de katılamazlar.

* TTK.m.369/1: Özen yükümlülüğü: YK üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişiler, görevlerini “tedbiri bir yöneticinin özeniyle” yerine getirmek zorundadırlar.

* TTK.m.369/1-son: Bağlılık yükümlülüğü: YK üyeleri, şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmekle yükümlüdürler. YK üyeleri, şirketin menfaatlerini, kişisel menfaatlerinin önünde tutmakla yükümlüdür-

ler. Sırların saklanması da bağlılık yükümlülüğü kapsamındadır.

Şirketler topluluğunda (TTK.m.195 vd) yer alan bağlı şirketlerin YK üyelerinin, AŞ menfaatlerinden başka, topluluk menfaatlerini de dikkate almak zorunda olduğundan, TTK.m.369/2’de bağımlılık yükümlülüğüne m.203 ve 205 istisna olarak getirilmiştir.

* TTK.m.357: Pay sahiplerine eşit işlem yapma yükümlülüğü: Pay sahipleri eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulur.

Bu kanuni yükümlülüklerden başka, esas sözleşme ile YK üyelerine başka yükümlülükler de yüklenebilir. Örneğin esas sözleşmede yapılacak düzenleme ile YK üyelerinin tam gün çalışması istenebilir.

37. Şirketle İşlem Yapma Yasağı (TTK.m.395/1): Tek pat sahipli AŞ’ler için de geçerli olan bu ilke uyarınca, YK üyeleri, GK’dan izin almaksızın şirketle kendisi veya başkası adına herhangi bir işlem yapamaz.

Böyle bir işlemin yapılması halinde, şirket yapılan işlemin batıl olduğunu ileri sürebilir. Ancak işlemin diğer tarafının böyle bir iddiada bulunma hakkı bulunmamaktadır.

38. Şirkete Borçlanma Yasağı (TTK.m.395/2): Bu yasak, YK’nın profesyonelleştirilmesi yaklaşımı

ve sermayenin korunması ilkesinin ürünü olarak getirilmiştir. 6102 sayılı TTK.m.395/2'nin ilk düzenlemesinde, tüm YK üyeleri bu yasak kapsamındaydı. Kanunun yürürlüğe girmesine sayılı günler kala (26.06.2012), 6335 sayılı Kanun ile TTK.m.395/2'de değişiklik yapılarak, yasak kapsamını pay sahibi olmayan YK üyeleri ile sınırlandı. Böylece kanunun sistemi de bozulmuş, ulaşılmak istenen amaçlardan da sapılmış oldu.

Şirkete borçlanma yasağı gereğince, pay sahibi olmayan YK üyesi ile YK üyesinin pay sahibi olmayan yakınları (3. derece dahil kan ve kayın hısımları), şirkete nakit borçlanamaz. Ayrıca şirket, bu kişiler için kefalet, garanti ve teminat veremez, sorumluluk yüklenemez, bunların borçlarını devralamaz.

Bu yasağa uyulmaması halinde şirket alacaklıları, şirkete borçlanılan tutar için yasağı ihlal eden kişileri, şirketin yükümlendirildiği tutarda şirket borçları için doğrudan takip edebilir.

Ancak hakimiyetin hukuka aykırı kullanılmaması (TTK.m.202) şartıyla, şirket topluluğuna dahil şirketler birbirine kefil olabilir ve garanti verebilirler.

39. Rekabet Yasağı (TTK.m.396): YK üyelerinden biri, GK'nın iznini almaksızın, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapamayacağı gibi, aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremez.

Şirketin, bir YK üyesinin rekabet yasağına aykırı hareket etmesi halinde, aşağıdaki iki davadan birini seçme hakkı bulunmaktadır:

* Bu hükme aykırı hareket eden YK üyeleri aleyhine tazminat davası açarak zararının tazminini talep edebilir.

* Yapılan işlemin şirket adına yapılmış sayarak, üçüncü kişiler hesabına yapılan sözleşmelerden doğan menfaatlerin şirkete ait olduğunu dava edebilir.

Şirket adına açılacak davada bu haklardan birinin seçilmesi, rekabet yasağına

ihlal eden üyenin dışındaki üyelere aittir.

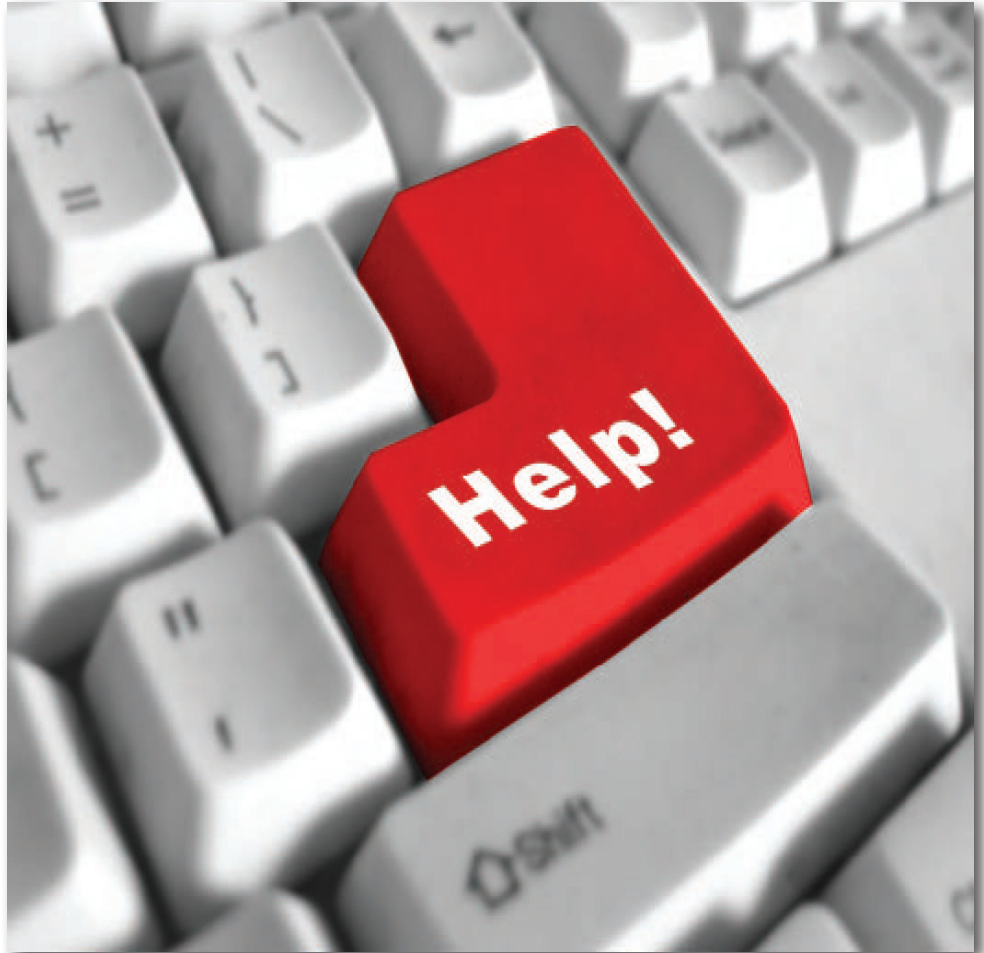
Dava zamanaşımı, rekabet yasağı teşkil eden işlemin yapıldığının veya YK üyesinin diğer bir şirkete girdiğinin, diğer YK üyelerince öğrenilmesinden itibaren 3 aydır. Ancak bu zamanaşımı süresi, bunların gerçekleşmesinden itibaren en fazla 1 yıldır. Daha sonra öğrenilmiş olsa dahi, rekabet yasağının gerçekleşmesinden itibaren 1 yıl geçmişse, açılacak davada zamanaşımı def'i ile karşılaşılabilecektir.

Bu davalar haricinde, şartların oluşması halinde YK üyelerinin sorumluluğuna da gidilebilecektir.

40. Sonuç: Bu çalışmamızda, yeni (6102 sayılı) TTK'nın Anonim Şirketlerde Yönetim Kuruluna ilişkin getirdiği müesseseleri incelerken, yönetim kurulu hakkında genel bir bilgi verdik. Ticari hayatın belkemiği olan şirketlerin işleyişinde karşılaşılabilecek sorunları gidermek için olayın olmasını bekleyip iş çözümsüz hale geldikten sonra bir avukatla çalışmak, maddi ve manevi açıdan pahalı olacağını unutmamalısınız. Bu nedenle

yapacağınız işlemde önce, sorunlarla karşılaşmamak ya da karşılaşılabilecek sorunlarda avantajlı konumda olmak için hukuk hizmeti almanızı tavsiye ediyoruz.

Ayrıca bir Baro yönetim kurulu üyesi olarak da, bu hususa ilişkin bir yasal zorunluluğu da hatırlatmak isteriz. Avukatlık Kanunu'nun 35. maddesi, gereğince, eski TTK.m.272'de (yeni TTK.m.332) öngörülen esas sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan AŞ'ler ile üye sayısı 100 veya daha fazla olan yapı kooperatiflerinin sözleşmeli bir avukat bulundurması zorundadır. Buna aykırı davranan kuruluşlara Cumhuriyet savcısı tarafından, sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için, sanayi sektöründe çalışan on altı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan asgarî ücretin iki aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası verilecektir. Doğal olarak yasal yükümlülüğün yerine getirilmemesi sonucu şirketin ödeyeceği zarar nedeniyle şirketin uğradığı zarar için, YK üyelerinin sorumluluğuna gidilebilecektir.

KREDİSİNİ ERKEN ÖDEYENLERE İCRA ŞOKU!

Kredi borcunu erken kapatanlar gelen icra ile şok oldular. Kredi kullananların çok dikkat etmesi gereken hususlar ve bu borcun nasıl ortaya çıktığının cevabı tüketicileri isyan ettiriyor. Yıllar sonra gelen icranın arkasında erken ödeme cezası, kredi kullanırken açılan ek hesaplar, dosya masrafları ve kapama işlemlerinde alınmayan talimatlar çıktı. Birçok tüketici hem borcunu ödedi hem icralık oldu. sika-yetvar.com'a gelen şikayetlere göre; kredisi erken kapatıp oh çeken vatandaşlar yıllar sonra çıkan icra ile şok oldular. Gelen icralar sonrası bankalarla iletişime geçen vatandaşlar icranın krediyi erken kapatanlardan bankanın aldığı erken ödeme cezası, kredi borcunu öderken alınan masraflardan, habersiz açılan ek hesaplardan ve kredinin kapatıldığına dair alınmayan yazılı talimatlardan olduğunu öğrendi.

MUĞLA'DA İNGİLİZLER SATIYOR RUS, ÖZBEK VE KAZAKLAR ALIYOR

Yabancıların mülk edinmede en fazla ilgi gösterdiği illerden Muğla'da, ülkelerinde yaşanan ekonomik krizden etkilenen İngilizlerin gayrimenkullerini sattığı, son dönemde ise Rus, Özbek ve Kazakların gayrimenkul satın aldıkları bildirildi. Türkiye Emlak Müşavirleri Federasyonu Genel Başkan Yardımcısı Ziya Ercan, yaptığı açıklamada, bin 124 kilometre kıyı uzunluğuna sahip Muğla'nın yabancıların mülk edinmede en fazla ilgi gösterdiği yerlerden olduğunu söyledi. Yabancılar mülk satışında satış yapılan arazilerin o ilin yüz ölçümünün yüzde 10'unu geçemeyeceğini anımsatan Ercan, Muğla'nın Türkiye'de yabancılar en fazla gayrimenkul satışı yapılan iller arasında Antalya'dan sonra ikinci sırada bulunduğunu kaydetti.

SURİYE'Lİ SİĞINMACILAR İÇİN NE KADAR PARA HARCANDI

Maliye Bakanı Suriye'li sığınmacılar için ne kadar para harcandığını açıkladı. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, İstanbul Bağımsız Milletvekili Levent Tüzel'in yazılı soru önermesine verdiği yanıtta, Türkiye'de barındırılan Suriye vatandaşlarına yönelik 2011 yılı ortasından itibaren Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından 2012 sonu itibarıyla 533 milyon TL harcandığını bildirdi. Şimşek, bu tutara, bölgedeki belediyelerin ve diğer idarelerin yaptığı harcamalar dâhil olmadığını kaydetti.

AÇLIK SINIRINDA 1 BİN LİRAYI AŞTIK

Ocak ayında açlık sınırı açlık sınırı bin 3 lira, yoksulluk sınırı 3 bin 266 lira olarak hesaplandı. Türk-İş'in araştırmasına göre, Ocak ayında dört kişilik bir ailenin açlık sınırının bin 3 lira, yoksulluk sınırının ise 3 bin 266 lira olduğunu belirlendi. Türk-İş, çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay yaptırdığı "açlık ve yoksulluk sınırı" araştırmasının Ocak ayı sonuçlarını açıkladı. Araştırmanın sonuçlarına göre, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) bin 2 lira 52 kuruş, gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı (yoksulluk sınırı) ise 3 bin 265 lira 55 kuruş oldu.

SAĞLIK RAPORU ARTIK PARALI

İşe girişlerde alınması zorunlu olan sağlık raporları yeni iş sağlığı ve güvenliği kanuna göre ücretli hale geldi. Aile hekimliklerinden ücretsiz olarak alınan sağlık raporları artık Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkilendirilen ortak sağlık güvenlik birimleri ile Sağlık Bakanlığı'na bağlı çalışan sağlık birimlerinden 50 ile 100 TL arasında değişen ücret karşılığı alınabilecek. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre 1 Ocak 2013 yılından itibaren işe girişlerde temin edilmesi istenen sağlık raporları sadece yetkilendirilmiş sağlık birimlerinden ücret karşılığı alınacak.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ İSTENİLEN SONUCU VERMEDİ

CHP Genel Başkan Yardımcısı, İstanbul Milletvekili Umut Oran, AKP'nin hem ekonomi hem de dış politikada ülkeyi batağa saptığı 2012 yılında, aylarca süren hazırlık süreci sonunda büyük iddialarla uygulamaya koyduğu yeni teşvik sistemi, getirilen cazip teşvik mekanizmalarına rağmen istenilen randımanı vermediğini söyledi. AKP'nin, büyük iddialarla uygulamaya koyduğu yeni teşvik sisteminin, getirdiği bazı cazip teşvik mekanizmalarına rağmen istenilen sonucu vermediğini belirten Oran'ın araştırmasında yer alan tespitler şöyle: Yeni teşvik sisteminin yürürlüğe girdiği ikinci yarıda, ertelenmiş, bekletilen ya da iptal edilip yeniden belgeye bağlanan yatırımlar nedeniyle yaşanan artış, önceki dönemdeki düşüşü ancak telafi etti, yılın tümü itibarıyla yatırım tutarı cari olarak yerinde saydı, "reel" olarak ise geriledi.

2 YILDA ÜRETİLEN BUĞDAY, BİR SENEDE ÇÖPE GİDİYOR

Kırıkkale Ticaret Borsası Başkanı Harun Sümer, bir yılda çöpe atılan ekmeğin, 542 bin ton buğdaydan yapıldığını belirterek, "Bu miktarda buğday, Kırıkkale'de 2 yılda üretiliyor" dedi. Sümer, Ticaret Borsası'nda düzenlediği basın toplantısında, son yıllarda Türkiye'de israfın artmasının sivil toplum örgütlerini de harekete geçirdiğini belirterek, şöyle konuştu: "Bir yılda çöpe atılan ekmeğin, 542 bin ton buğdaydan yapıyor. Bu miktarda buğday, Kırıkkale'de 2 yılda üretiliyor. Bir yılda çöpe atılan 2,1 milyar ekmeğin parasal değeri 1,5 milyar lira. Bu parayla aylık 275 liradan 5,5 milyon öğrenciye burs verilebilir. Dinimiz de israfı yasaklamıştır. Ülke olarak israfın önüne geçmeliyiz."

TÜRKİYE, SATTIĞINDAN DAHA ÇOK AYAKKABI SATIN ALDI

Türkiye, 2012 yılında 120 milyon çift ayakkabı ihraç ederek, 552 milyon dolarlık gelir sağladı. Türkiye, aynı yıl yurtdışından satın aldığı 52 milyon çift ayakkabı için ise 880 milyon dolarlık döviz ödedi. Ayakkabı ithalatı, ihracatının gelirinin üzerine çıktı. Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği Başkanı Hüseyin Çelik, Türkiye'nin 2012'de 120 milyon çift ayakkabı ihraç ederek 552 milyon dolarlık döviz sağladığını söyledi. Bu miktarın 2011'e göre yüzde 22,8'lik bir artışı ifade ettiğini aktaran Çelik, bu yıl için de 650 milyon dolarlık yurtdışı satışı gerçekleştirerek, ihracatta yüzde 20 büyümenin hedeflendiğini kaydetti. Türkiye'nin mevcut kapasitesinin tamamını kullanmadığını Dünya gazetine belirten Çelik, "Şu anda yaklaşık 450 milyon çift üretim kapasitemiz var. Buna karşın 230-250 milyon çift arasında üretim yapıyoruz. Mevcut sanayici kapasitesinin yüzde 57-60'ı kullanılabiliyor" dedi.

İSVİÇRE BANKALARI ARTIK ALTIN İSTEMİYOR

İsviçre bankaları bilançoları şiştiği gerekçesiyle fiziki altın hesabı açma yönünde gelen taleplerin önüne geçmek istiyor. Altınları İsviçre bankalarında koruma geleneği sona erebilir. Güvenlik nedeniyle yurtdışı yatırımlarının ilk tercihi olan ülkede bankalar kasalarında aşırı derece fazla altın olduğu gerekçesiyle dünyanın farklı bölgelerinden gelen altın saklama taleplerine sıcak bakmamaya başladı. Financial Times gazetesinin konuya yakın kaynaklar ve müşterilere dayandırarak verdiği haberine göre, fiziki altın piyasasının en önemli iki bankası olan UBS ve Credit Suisse, değerli madeni saklamak için aldıkları ücretleri artırdı.

"5-5-5'İ GÖRÜRSEK TEBRİKLERİ KABUL EDERİM"

Başçı, Enflasyon yüzde 5'e getirildiğinde kendiliğinden büyümenin yüzde 5'e doğru hızlandığını cari dengenin yüzde 5 seviyelerine indiğini görürsek, görürsek vatandaşlarımızdan tebrikleri kabul edebilirim" dedi. Merkez Bankası(MB) Başkanı Başçı, Enflasyon tahminine temel oluşturan varsayımlarda önemli güncelleme olmadığını belirtti. Erdem Başçı, yılın ilk Enflasyon Raporu'nu açıkladığı toplantıda, mayıs ve haziranda enflasyonda geçici artış görülebileceğini, 2013 sonu enflasyon tahminini yüzde 5,3 olarak koruduklarını dile getirdi. Başçı sözlerini şöyle sürdürdü: "2013 yılının ilk yarısında iç talebin bir önceki rapor dönemine göre daha güçlü olduğu bir görünümü esas aldık. Dış talepte zayıf seyir devam ediyor. Pazar ve ürün çeşitlenmesinin katkısıyla ihracatın ılımlı artmaya devam ettiği bir görünümü esas aldık."

"1800 KİLOGRAM DOMATES: BİR IPAD"

Maliye Bakanı Şimşek AKP Bursa İl Başkanlığı'nı ziyaretinde yaptığı konuşmada, temel önceliklerinin insan olduğunu, bu nedenle bütçe içerisinde en büyük kaynağı eğitime ayırdıklarını söyledi. Şimşek yaptığı açıklamada Türkiye'de 1800 kilogram domates ile bir iPad alındığını söyledi. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "Bugün 1800 kilogram domates ile bir iPad alabiliyorsunuz veya 27 tır mermer bloku ile bir tomografi cihazı alabiliyorsunuz. Bizim katma değer zincirinde artık teknolojik ürünlere geçmemiz lazım" dedi. Şimşek, AKP Bursa İl Başkanlığı'nı ziyaretinde yaptığı konuşmada, temel önceliklerinin insan olduğunu, bu nedenle bütçe içerisinde en büyük kaynağı eğitime ayırdıklarını söyledi.

CEPLER BANKA VE KREDİ KARTI OLUYOR

Bankalararası Kart Merkezi (BKM), cep telefonları ile temassız ödeme gerçekleştirilmesini sağlayan Güvenilir Servis Sağlayıcı (Trusted Service Manager, TSM) hizmetini sunmak üzere gerekli çalışmalarını tamamladı. BKM tarafından yapılan açıklamaya göre, BKM, akıllı cep telefonlarıyla temassız ödemelerin gerçekleşmesine yönelik altyapı hizmeti sunmak üzere sertifika aldı. Türkiye'de cep telefonlarıyla temassız ödeme yapılabilmesi konusunda çalışmalarını sürdüren BKM, bu sertifika ile sistemin hayata geçmesi konusunda önemli bir adım attı. Kurulduğundan bu yana, Türkiye'de ödeme sistemlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak için çalışmalarını aralıksız sürdüren BKM, 2008 yılında başlatmış olduğu Yakın Alan İletişimi (Near Field Communication, NFC)özellikli akıllı cep telefonlarıyla ödeme yapılabilmesi için gerekli olan altyapı çalışmalarını tamamladı.

KAZAK GİYELİM TASARRUF EDELİM

İHKİB Başkanı Hikmet Tanrıverdi: Kış aylarında kazak gibi kalın ürünler giyerek elde edilecek 2 derecelik ısı değişimi ile Türkiye'nin bütçesinden 2 milyar doların buharlaşmasını engellemiş olacağız. İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Hikmet Tanrıverdi dünyanın en büyük hazır giyim üreticilerinden olan Türkiye'nin giyim alışkanlıklarını değiştirerek, tahminlerin çok ötesinde 2 milyar dolar gibi bir tasarruf yapılabileceğini söyledi. Dış Ticaret Kompleksi'nde düzenlenen basın toplantısında konuşan Tanrıverdi, Türkiye'nin en büyük ithalat kalemini enerjinin oluşturduğuna dikkati çekerek "20 milyar dolara yaklaşan Türkiye'nin doğalgaz ithalatının yaklaşık 6 milyar doları ısınma amaçlı tüketiliyor.

TÜRK ŞİRKETLERİNİN GÖZÜ ORTA DOĞU'DA

Türk şirketlerin yüzde 71'i Orta Doğu'daki, yüzde 59'u ise Batı Avrupa'daki yatırım fırsatlarını takip ediyor. Grant Thornton'un son araştırmasına göre, uluslararası yatırımların yönü büyük değişimden geçiyor. Global krizden önce, uluslararası yatırımlar çoğunlukla gelişmiş ülkelere daha az gelişmiş ülkelere akarken, son yıllarda yatırımların seyri çift yönlü bir hal aldı. Ekonomileri daha fazla büyütemeyen gelişmiş ülkelerin iş dünyası liderleri, gelişmekte olan ülkelere her zamankinden daha çok yönelmiş durumdadır ama diğer taraftan, hızlı gelişmekte olan ülkelerin iş dünyası temsilcileri de gelişmiş ülkelerdeki yatırım fırsatlarını takip eder hale gelmiş durumda. Araştırmaya Türkiye'den katılan iş dünyası temsilcilerinin verdiği yanıtlara göre, katılımcıların %59'u özellikle Batı Avrupa olmak üzere, Avrupa'daki fırsatları mercek altına almış durumda.

TARLADAN SOFRAYA YÜZDE 400 FİYAT ARTIŞI

Nakliye, hal, pazar ve market aşamalarının ardından tüketicilerin sofralarına ulaşan tarım ürünlerinin fiyatı, bu süreçte yüzde 400'e yakın oranda artıyor. Türkiye'de tarım ürünleri tarlalardan sofralara ulaşana kadar 4 kat pahalalanıyor. Nakliye, hal, pazar ve market aşamalarının ardından tüketicilerin sofralarına ulaşan tarım ürünlerinin fiyatı, bu süreçte yüzde 400'e yakın oranda artıyor. Türkiye Ziraat Odaları Birliği'ne (TZOB) göre, tarladan 1,25 liraya satın alınan domates, marketlere geldiğinde 3,50 liraya, 25 kuruştan satılan patates 1 liraya, 87 kuruştan satılan mandalina 3,41 liraya, 1,85 liraya satılan pirinç 2,90 liraya, 50 kuruştan satılan kuru soğan 1,30 liraya, demeti 15 kuruştan satılan maydanoz ise 84 kuruşa satılıyor.

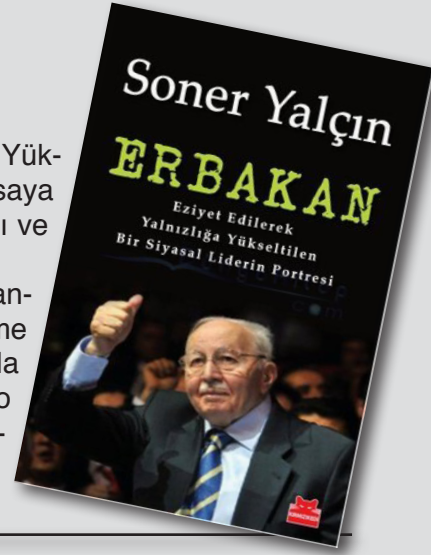
583 ÜRÜN 'AYKIRI' ÇIKTI

2012 yılında yürütülen hazır ambalajlı ürünlere yönelik denetimlerde, 583 adet üründe ambalaj bilgisi ile aykırılık tespit edildi. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, 2012 yılında yürütülen hazır ambalajlı ürünlere yönelik denetimlerde, 583 adet üründe ambalaj bilgisi ile aykırılık tespit edildiğini söyledi. Bakan Ergün, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü tarafından 2012 yılında hazır ambalajlanmış ürünlere yönelik gerçekleştirilen denetim sonuçlarını açıkladı. Ergün, Bakanlık tarafından hazır ambalajlanmış gıda ve gıda dışı ürünlere yönelik "odaklanmış denetim" faaliyetleri kapsamında 2012 yılında 3 bin 210'u hazır ambalajlı gıda mamulleri, 295'i de hazır ambalajlı gıda dışı mamuller olmak üzere toplam 3 bin 505 ürün denetlendiğini ifade etti.

Soner Yalçın-Erbakan

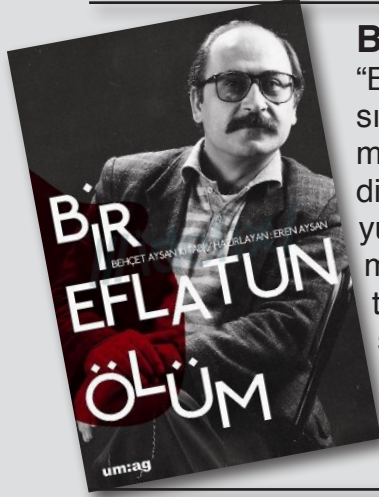
Soner Yalçın'ın Silivri Cezaevi'nde hazırladığı "Erbakan: Eziyet Edilerek Yalnızlığa Yükseltelen İnatçı Bir Siyasal Liderin Portresi" kitabı Kırmızı Kedi yayınlarından piyasaya çıktı. Eski Başbakan ve Milli Görüş'ün efsanevi lideri Necmettin Erbakan'ın hayatını ve mücadelesini anlatan kitap, Erbakan'ın bilinmeyenlerine ışık tutuyor.

18 yıl önce Binbaşı Ersever cinayetini yazdığı için aldığı ölüm tehdidi nedeniyle saklanmak zorunda kaldığını anlatan Yalçın, "18 yıl önce, saklandığım yerde bu kitabı kaleme aldım. 18 yıl sonra, cezaevinde bu kitabın genişletilmiş halini yazdım" satırlarıyla başladığı kitabın hikâyesini Yalçın şöyle anlatıyor: "Cezaevinde bilgisayar, daktilo kullanılmadı, yasaktı; bu sebeple elimle yazdım. 18 yıl önce saklandığım yerde 'insanlar daktilo sesinden rahatsız olmasın' diye geceleri elimle yazmıştım. Yıllar sonra 'yazım tekniğim' değişmedi; demek bu kitabın 'kaderi' buymuş!.."

Bir Eflatun Ölüm (Behçet Aysan) - Hazırlayan: Eren Aysan

"Babam ülkesini temsil eden bir yazardı, şairdi. Kısacık yaşamına sayısız ödül sığdırmıştı. Aynı zamanda doktordu, nöro-psikiyatridi. Hani bugün ülkemizde mumla aranan aydınlardandı. Zaten onu diri diri ateşe verenler yazdığı bir dizeyi okumuş olsalar, değil onu ateşe vermek, boynuna sarılırlardı. Yıllar boyunca mezarına çiçek bırakırken, usulca ağlarken öğrettiği sağduyuyu yitirmeye özen gösterdim. Ama zaman zaman gerçek cehennem oldu. İçimden taştı, gürül gürül akan ırmak oldu. Soruyorum size... Ben şimdi çocuğuma senin deden şairdi, yazardı, doktordu, bu ülkenin aydınlık yüzüydü ama yakıldı nasıl diyeceğim? Ona hiçbir şey ayaklanmaya kalkmış cehalet kadar korkunç olamaz derken aynı zamanda insanların bir gün tekrar diri diri yakılmayacağına nasıl inandıracam?" Eren Aysan

Mediha Kayra-Hoşça Kal Trabzon Merhaba İstanbul

Bu kitap iki bölümden oluşuyor. Birinci Bölüm 12-14 yaşlarındaki Mediha adlı kız çocuğunun Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşadığı göç olayının anıları... Savaşın ilk yılları... Trabzon'da korkulu bekleyişler... Rus ordusu Erzurum'da... Balkanlarda yaşanan faciaların anısı unutulmamış. Aile Trabzon'dan ayrılıp İstanbul'a göç ediyor. Trabzon'dan deniz yolu ile ayrılıyorlar. Küçük yelkenli bir taka. Denizde Rus gemileri tehlikesi... Fırtınalar... Samsun'a, oradan araba ile Merzifon'a ve Ankara'ya geliyor, Ankara'dan trenle İstanbul'a iniyorlar. Küçük Mediha anılarında bu uzun

ve zahmetli macerayı, gördüklerini ve İstanbul'da karşılaştığı yeni ve değişik yaşamı anlatıyor.

Kitabın ikinci bölümü Mediha'nın İstanbul'daki yaşamını içeriyor. Makriköy (Bakırköy) İttihatı Osmanî adlı öğretmen okuluna gidiyor. Beş yaşında Kur'an ezberletilen ve hafize olarak yetiştirilen küçük Mediha, burada derhal çağdaş yaşama uyabiliyor ve sınıfının birincisi oluyor. Öğretmen olarak hayata atılıyor. Çok genç yaşta, büyük bir okulun ilk kısmının müdiresi olarak işe başlıyor. Bundan sonra bütün yaşamını öğretmenlikle dolduruyor. Uzun yıllar yaşıyor ve 2003 yılında 101 yaşında gözlerini dünyaya kapıyor.

Rüştü Onur Mektuplar avcumda

Rüştü Onur 1920de doğmuş 1942 yılında ölmüş. Kısacık bir ömür... Ama yürek yakan şiirler ve mektuplar yazmış. Günışığına çıkmamış mektupları ve şiirleri ilk kez bu kitapta bir arada. Yılmaz Erdoğanın önsözüyle...

Rüştü Onurun kısacık hayatı ve Medihaya olan derin aşkı Yılmaz Erdoğanın yönettiği ve oynadığı Kelebeğin Rüyası filmiyle de beyaz perdede.

Orhan Veli "Son yıllarda Zonguldak üç büyük yetenek yetiştirdi Biri Rüştü Onur..."

Behçet Necatigil "Gamlı gecelerin öncüsü Rüştü artık hatıralarım arasına geçti."

Salah Birsal "Rüştü Onur'un kısa bir şiir yaşantısı oldu. Her gün sıtma geçirirdi. Şiir sıtması."

Oktay Rifat "Rüştü Onur Türkiye'de geç başlayan bir hareketin bayrağı altında şiir yazıyordu."

Cemal Süreya "Rüştü Onur şiirleriyle hayatını daha doğrusu ölümünü bir arada götürmüştü."

Doğan Hızlan "O insan kardeşlerine hep yaşam sevincinden insancıl duygulardan söz etti."

The way of natural taste...

PAKTEL®
PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoşdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 14 541 10 00
FAX: 14 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

2012 EKONOMİSİNE BAKIŞ SAYILAR DEĞERİN GÖSTERGESİ Mİ

PÜİS Genel Başkanı Muhsin ALKAN:
"Tüm Akaryakıt Ürünleri Eşit Örtünde Vergilendirilmeli"

MEYED: "Meyve suyu sektörü gelenebilecek seviyenin oldukça altında"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 14 541 10 00
FAX: 14 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

SURİYE POLİTİKAMIZ EKONOMİYİ NASIL ETKİLEDİ

Nazım GÜVENÇ:
"2013 Ekonomisi 2012'yi Aratacak!"

HASİADE BAŞKANI GÜLAY GÜL: "SURİYE İLE TİCARETİMİZ SIFIRA DAYANDI"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

YERLİ MALI KULLANALIM, KULLANDIRALIM ÜLKEMİZ GÜÇLENSİN!

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI:
Yerli Malı Haftası'nı Kutlamak Çağrısı ya da Nostalji mi

Prof. Dr. Cihan DURA: Türkiye Tasarruf Tuzağında

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

ORTA VADELİ PROGRAM: "BATAN GEMİYİ YÜZDÜRME PROGRAMI"

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA:
Kırsal Yoksullukta Savaşmada Stratejiler

İnşaat Mühendisi Dursun YILDIZ:
Stockholm'un Ekolojik Kentsel Dönüşümü

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

ZAMLAR BÜTÇE AÇIĞINA ÇÖZÜM MÜ

CHP Milletvekillerinden Derneğimize Ziyaret

Nazım Güvenç yazdı: AB 2014'e Kalır mı

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

KAPIMIZDAKİ TEHLİKE: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE GIDA KRİZİ

DİMES Genel Müdürü Ozan DİREN: "Ekonominin Gelişimi İçin Türk Tarımı Desteklenmeli"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

MADENSUYU KAYNAKLARIMIZIN YÜZDE 98'İ BOŞA AKIYOR

TZOB Başkanı Şemsi Bayraktar:
Çiftçi Zarar Eise Bile Vergisini Ödüyör

OSTİM Başkanı Orhan Aydın:
"Sivil ofsetle cari açık %50 azalır"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU NELER GETİRİYOR

Prof. Dr. Cihan DURA:
BORÇLANMANIN ŞEYTAN ÜÇGENİ NASIL TAMAMLANDI

Abdi İbrahim CEO'su Candan Karabağlı:
"Yerli İlaç Firmaları Teker Teker Satılıyor"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

EURO'NUN VE BÖLGESİNİN GELECEĞİ KARANLIK

Maden Mühendisi Ümit Rağıp ÜNCÜ
BOR MADENLERİNİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ YAZDI

Kırmızı Et Üreticileri Birliği Başkanı Bülent Tunç:
"Halkımızın Hem Yerli Hem de Ucuz Et Yemesini İstiyoruz"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

800 BİN İTHAL MAL 10 BİN KİŞİYİ İŞSİZ BIRAKTI

Tapu ve Kadastro eski Genel Müdür Yardımcısı Orhan ÖZKAYA yazdı:
"2B İLE YENİ ORMAN TALANLARI DAHA DA HIZ KAZANACAK..."

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI:
"Süt İçtim, Dilim Yanmadı, Midem Bulandı!"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

YENİ TEŞVİK YASASI NELER GETİRİYOR

BOR MADENLERİMİZİ BEKLEYEN TEHLİKE

ONURSAL GENEL BAŞKANIMIZ KEMAL ÖZDENİ SEVGİ VE ÖZLEMLE ANIYORUZ

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

"SÜRDÜRÜLEBİLİR" BORÇLANMAYLA NEREYE KADAR

ÜNLÜ ARMATÖR GÜNDÜZ KAPTANOĞLU'YLA SÖYLEŞİ

PROF. DR. KARABULUT:
"CARİ AÇIK GÖSTERGESİNDE KRİZ SINIRINI AŞTIK!"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

YENİ TİCARET KANUNU NELER GETİRİYOR

DOĞAN HASOL DEĞERLENDİRDİ: İSTANBUL'A 3. KÖPRÜ GEREKLİ Mİ?

"BUYUK LİDER DENKTAŞ' I SONSUZLUĞA UĞURLADI"

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

2011 EKONOMİSİNE BAKIŞ 2012'DEN BEKLENTİLER

HAZIR YEMEK SEKTÖRÜNDE NELER OLUYOR

YERLİ MALI NOSTALJİ DEĞİL, ZORUNLULUKTUR

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

BÜYÜYOR MUYUZ BATIYOR MUYUZ

SAVUNMA SANAYİNDE MİLLİLİĞİN ÖNEMİ

TÜRKİYE'NİN YENİ KIBRIS POLİTİKASI

USİAD ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANİDİR

TEL: 13 541 10 00
FAX: 13 541 10 00
E-POSTA: iletisim@usiad.org.tr

Madencilik Sektöründe Neler Oluyor?

Türkiye'de Hayvancılığın Geldiği Son Nokta

Yavru Vatan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti